

**Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas
darba grupas „Par sabiedrisko mediju attīstības jautājumiem”
SĒDES PROTOKOLS
Rīgā, 2009. gada 30. novembrī**

Nr. 4

Sēde atklāta: plkst. 10:00.

Sēdi vada:

Ingrīda Circene, Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vadītāja

Sēdi protokolē:

Ieva Beitika, LU doktorante

Sēdē piedalās:

Ingrīda Circene, Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vadītāja

Inta Brikše, mediju eksperte, LU

Jānis Domburs, žurnālists

Ieva Beitika, LU doktorante

Dmitrijs Petrenko, politika.lv

Linda Pavļuta, Kultūras ministrijas Eiropas Savienības politikas nodaļas vadītāja

Uldis Lavrinovičs, LVRTC

Dace Buceniece, NRTP priekšsēdētāja vietniece

Anta Rugāte, Saeimas deputāte, TP

Edgars Kots, LTV ģenerāldirektors

Dzintris Kolāts, Latvijas Radio

Uldis Grava, Saeimas deputāts, JL

Dārija Juškeviča, NRTP

Māris Zariņš, soc. zin. maģistrs

Ērika Zommere, Saeimas deputāte, TP

Pēteris Tabūns, Saeimas deputāts, TB/LNNK

Jānis Strazdiņš, Saeimas deputāts, ZZS

Liene Liepiņa, Saeimas deputāte, JL

Ilze Veitnere, „Ētikas tilts Latvijā” valdes locekle

Ina Druvieta, Saeimas deputāte, PS

Aija Cālīte – Duļevska, žurnāliste

Anda Rožukalne, RSU

Arvils Ašeradens, mediju eksperts

Dace Krejere, LR žurnāliste

Dita Arāja, žurnāliste, politika.lv

Vita Dreijere, Diena

Jānis Juzefovičs

Pamata sēdes jautājumi: sabiedrisko mediju stratēģija un saturs, nacionālais pasūtījums.

I.Circene

Labrīt visiem! Vispirms es gribu teikt, ka mums šodien ir jābeidz plkst. 11:45. Tā kā mēs vienojamies par laiku no pusotras līdz divām stundām, tad mēs arī neko nepārkāpjām.

Darba kārtībā mēs turpinām skatīt Latvijas Televīzijas un Latvijas Radio budžeta optimizācijas jautājumu un mums palika Kolāta kunga ziņojums. Droši vien uzreiz dosim vārdu Kolāta kungam. Sāksim darbu un iesim konstruktīvi uz priekšu, lai mēs pēc iespējas ātrāk pagūtu izrunāt. Paldies!

Dz.Kolāts

Sveiki! Godātie klātesošie, mēģinājušu jūs iepazīstināt ar galvenajiem ekonomiskajiem un cita veida aspektiem, kuri skar uzņēmumu, kuru man ir tas gods vadīt. Iespējams, esmu mazliet labākā situācijā, nekā mans kolēģis Kots, jo ekspertiem un citiem klātesošajiem bija jautājumi, kas tur nebija iekļauti – kaut vai naudas tērēšana uz vienu klausītāju vai skatītāju un vēl dažus citus aspektus, kā Latvijas sabiedriskais radio salīdzinoši izskatās, teiksim, Eiropas vidē, ko esmu mēģinājis pielikt klāt. Blakus tam pašā sākumā, es nezinu, vai tas noderēs vai nē, bet tā kā bija runa par stratēģijas lietām, tad droši vien katram no mums un arī man ir jāpieliek mazs devums šo abu vai jaunā medija stratēģisko nostādņu radīšanā, lai būtu tā informatīvā bāze. Lūk. Pirmais, kas man nāca man prātā, zinu, ka kolēģis runā vairāk par investīciju nākotnē [*E.Kota kungs*], es, nupat esot kolēģes Druvietes kundzes un citu cilvēku rīkotajā diskusijā [*Konference "Sabiedriskie mediji - valdībai, pilsoņiem vai uzņēmējiem?" 2009. gada 25.novembrī*], tā izdomāju, ka sabiedrisko mediju vistuvākā definīcija man personīgi ir, ka sabiedriskais medijs ir atvērts garīgo vērtību depozīts. Arhīva, informācijas un tā tālāk aspektā šīs vērtības tiek krātas, uzņemtas, arī laba ziņa ir vērtība. Sabiedriskais medijs kalpo kā garīgo vērtību atklāts, visiem pieejams depozīts. Depozīts arī ražo procentus, līdz ar to šīs vērtības var radīt jaunas vērtības, kas tālāk aiziet uz sabiedrību. Un otrs moments, kas man liekas svarīgi, ir šāds parunas veida uzstādījums – ja sabiedriskais medijs runā par vērtībām, tad privātais medijs runā par cenu. Tas nav nekas slikts. Arī cena ir būtisks rādītājs ekonomikā un sociālā aspektā, bet pamatā visas lietas un procesi vispirms iziet no vērtības. Tās būtu būtiskākās lietas, kas raksturo stratēģiju un kas būtu jāņem vērā.

Ir vēl tāds no trim teikumiem sastādīts, kas man šķita būtisks, zīmējot vidējā termiņa attīstības stratēģiju sabiedriskajiem medijiem. Dažādojoties vidēm, saturs iegūst arvien lielāku nozīmi. Jo tas iegūst arvien lielāku nozīmi, jo vairāk aktualizējas žurnālistiskā kvalitāte. Jo vairāk aktualizējas šī kvalitāte, jo, protams, arvien asāks kļūst praktiskās žurnālistiskās izglītošanas aspekts, kas man liktos būtisks, zīmējot tuvākajos gados vidējā termiņa perspektīvas sabiedrisko mediju attīstībā.

Tālāk – šie krāsainie *diegi* [*grafika līknes*] nozīmē dažādu Eiropas valstu sabiedrisko mediju *share*, respektīvi, to auditorijas daļu, kas klausās sabiedrisko radio šajā gadījumā. Pa vidu ir tāds sarkans diegs – caurviju pavediens – tas ir Latvijas sabiedriskais radio, kas ir apmēram vidū, vairāk uz augšu. Bet, ja mēs paskatāmies tikai Austrumeiropas sabiedriskos radio, tad aina izskatās labāka. Pēc *share* [*auditorijas daļas*] arī vēl tagad, tas ir mērīts no 2000. gada, mēs atrodamies Austrumeiropā pirmajā vietā pēc to radio klausītāju skaita, kas izvēlas tieši sabiedrisko mediju. Šis pats *share* - 44%, pēdējie dati – 42%, vēlāk parādīšu. Latvijas Radio šeit atrodas pirmā desmitnieka beigās, bet katrā ziņā no Austrumeiropas valstīm mēs atkal esam visaugstāk. Nākamā ir Igaunija. Kā jūs redzat, daži giganti kā Itālija, Spānija atrodas lejasgalā.

Šis man ļoti patīk. Tās ir sabiedrisko raidorganizāciju izmaksas – lati gadā uz vienu klausītāju. Tas ir ļoti kompakts. Tur ir divi fenomeni. Viens ir Latvijas fenomens ar 7,.. , bet tas ir treknā gada rādītājs, 2008.gada. Apakšā ar sarkanu ir uzrakstīts, ka Itālijas sabiedrisko raidorganizāciju izmaksas ir 1812, un tās grafikā neietilpst, aiziet vēl vairāk griestos. Tā kā tas ir vairāk vai mazāk objektīvs rādītājs, kas vairāk vai mazāk parāda to ainu, kā mēs uz vienu klausītāju izskatāmies Eiropas kontekstā. Šis ir pats pēdējais rudens tirgus [dati]. Kā jūs redzat, kopā mūsu kanāli sedz 42%. Acīmredzot tuvākajā laikā visi šie rādītāji mainīsies, jo 24% vai tuvu tam acīmredzot aizies citā juridiskā pakļautībā. Man ir prieks, ka arī ceturtais kanāls, kas raida krievu valodā, tomēr aizņem 7%, kas no krievu valodā raidošajiem kanāliem ir pats populārākais. Latvijas Radio 1 ir 10%. Reitingos visi kanāli, lai cik tas nebūtu dīvaini, rudenī ir kāpinājuši auditoriju iepretim vasaras mērījumiem.

Mājas lapas statistika. Protams, ka katram no kanāliem ir mazliet atšķirīga. Interesanti, ka LR2 pirmajā vietā bija Īrija, bet, ņemot kopā, jūs redzat, aina varētu būt līdzīga televīzijai. Tas ir pirmais desmitnieks, un tas ir unikālo apmeklējumu skaits 2009. gada 11 mēnešos attiecībā uz mūsu mājas lapu. Prevalē ziņas un LR2.

Te ir vispārīgā vēsturiskā finanšu informācija. Jāteic, ka šī tabula tagad ir tā kā novecojusi. Saistībā ar pēdējiem Saeimas lēmumiem 2010. gada plāns būtu tā kā jāmaina. Un tur vairs nav dotācija no vispārīgajiem ieņēmumiem ir nevis 2,9, bet 900 000 ir jāliek klāt, kas nozīmē, ka dotācijas līmenis būs aptuveni 2006. gada līmenī. Šeit ir vēsturiskā finanšu informācija. Rāda dinamiku un arī to kritienu, kas ir zināmu apstākļu dēļ noticis.

Nonākot tajā situācijā, kādā mēs nonācām, gribēju arī parādīt tos izmaksu samazinājumus pret 2008. gadu, kas tika realizēti jau gada vidū, pieņemot šo precizēto budžetu jūlijā, kur personālizmaksas jau tobrīd ir par 31% samazinātas, komandējumi – 75%, materiāloenergoizmaksas par 37%. Kopā par 31%. Acīmredzot šī optimizācija vēl turpināsies. Es tagad nevaru precīzi pateikt, jo tagad mums ir zināmi nākamā gada skaitļi. Tas varētu būt līdz 35 – 37% samazinājums. Šis ir līdzīgs kā televīzijai. Mēs vēl nezinām, kas šajās dienās var notikt, bet tā izskatās šī aina – 2009. gada plāns, precizētais plāns, 2009. gada vidus. Un tas, kas vēl piektdien no rīta bija aktuāls, 2010. gada plāns.

Programmu tiešās izmaksas, kur jūs redzat, ka, protams, Latvijas Radio 1 kopā ar ziņu dienestu ir tas lielākais izmaksu patērētājs. Pārējiem kanāliem tas ir stipri mazāk. Jā, mēs arī ņemam vērā, ka Latvijas Radio 2 strādās četrus mēnešus. No valsts, kā es saprotu, ir paredzēti 100 000, pārējie - tie ir 105 vai 83 tūkstoši, ko ir plānot iegūt no reklāmas ieņēmumiem.

Te ir izmaksas ņemtas tādās projekcijās, kur mēs redzam procentos un skaitļos, cik ir administratīvās ēkas, programmas, tehniskie un citi izmaksu posteņi.

Tur ir viens mīts vismaz attiecībā uz radio. Ēka gan nav pārāk dārga. Es nezinu, jūs esat ļaudis, kas arī ar biznesu ir darbojušies. Grūti pateikt, vai 2,88% uzturēšanai ir maz vai daudz. Man neliekas, ka tas ir pārāk daudz.

Un galvenais, protams, ir programmu veidošana – 65%, ieskaitot arī samaksu par torni.

Lielākās pakalpojumu pozīcijas, kā jūs redzat, tā ir viena un otra faktiski ir nekustināma – tā ir autortiesību un blakustiesību maksājumi. Pārējo pakalpojumu maksa ir minimāla. Arī tas, kas saucas „preces”, ir 50 000 gadā, tādām uzņēmumam ir izcili nav.

Izdevumi kopā nākamajā gadā – 4,5 miljoni. Arī šeit šie rādītāji bija pirms pēdējiem lēmumiem, kad deficīts bija miljons. Tagad acīmredzot deficīts ir apmēram 134 000. Un droši vien būs tur vēl jādebatē, kā, ja šī nauda tā paliek, tad, kā un ko mainīt. Mans

pirmais spriedums ir, ka acīmredzot nāksies, protams, ja padome un valde piekritīs, nedaudz samazināt apraides ģeogrāfiju, jo Latvijas Radio 4 un Latvijas Radio 3 es īsti neredzu vairs iespējas citur atrast līdzekļus. Kas ir dzirdējuši, mēs vēl nedaudz samazinām štatus apmēram par desmit cilvēkiem, bet vairāk tur atrast resursus nevar, lai tas darba režīms nekļūst īstēni vājprātīgs un vairs neattaisnotu vispār to jēgu, līdz ar ko cieš kvalitāte.

Vēl viena lieta, kas vienmēr ir interesējusi – amata vietu samazinājums. Te ir trijās pozīcijās. Šī gada janvāris, šī gada jūlijs un nākamā gada plānotais pirmais janvāris. Arī radošie, kā jūs redzat, ir diezgan ievērojami samazināts, tehniskie darbinieki, administratīvais personāls, un tagad būs sešpadsmit. Tad atkal ir jāskatās. Ja kopējais strādājošo skaits būs aptuveni 260, man liekas, ka 16 ir diezgan optimāls un maz ko tur vairāk var administrācijā var *noravēt*. Aptuveni tāda ir tā dinamika, kas skar štatu samazināšanu, tas būtu ap kādiem 70 cilvēkiem kopumā. Un līdz ar to galvenajos vilcienos esmu pabeidzis.

I.Circene

Paldies! Es varu teikt par sevi. Man bija ļoti interesanti. Pieminēšanas vērtākais man likās jūsu parādītā statistika, ka klausītāju skaits nekādā veidā nav saistīts ar budžetu. Kā mēs redzējām, tad Austrumeiropā mēs esam pirmajā vietā klausītāju skaita ziņā sabiedriskajām organizācijām un vismazākais finansējums, budžets gados. Vispār tas ir fakts, ko mums ir vērts likt aiz auss. Varbūt mēs to neizvērsim kā diskusiju, bet fakts kā tāds, - ka raidījumu un darba kvalitāte daudzos gadījumos nav paralēla. Bet es domāju, ka, protams, būs mums klātesošajiem jautājumi gan par sabiedrības interesēm un vajadzībām – kā saistībā ar budžetu mēs tās varam iekļaut satura veidošanā, gan arī par to, kā sabiedrība vērtē pašreizējo situāciju, gan arī to, - ja nu šis budžets, kā mēs redzam, ir mazs un, iespējams, nepietiekams, tad kas ir prioritātes tajā situācijā un nākotnes attīstība. Bet, tā kā nākamais lielais diskusiju punkts mums tiešām ir šī stratēģija, tad varbūt, ka mēs nevēršam tieši konkrēti visu to bloku tikai pašreiz uz prezentāciju, bet turpmākās diskusijas laikā mēs varētu akcentus uz to likt. Vai deputātiem ir jautājumi Kolāta kungam? Neredzu nevienu paceltu roku. Acīmredzot tiešām ekselenta prezentācija, ka visiem viss ir bijis skaidrs.

Dz.Kolāts

Vai arī nekas nav skaidrs.

I.Circene

Tā es negribēju teikt par saviem kolēģiem, ka viņiem nekas nav skaidrs, bet varbūt, ka tad mēs tiešām varam iet uz priekšu. Liels paldies. Es domāju, ka tas, ko jūs esat varējuši atrast šajā budžetā samazināšanā, taupībā un efektivitātes uzlabošanā, protams, ka tas darbs ir atainots šajā prezentācijā.

A.Ašeradens

Circenes kundze?

I.Circene

Jā.

A.Ašeradens

Jūs teicāt deputātiem. Vai arī darba grupas dalībnieki var uzdot jautājumus?

I.Circene

Tad es ļoti atvainojos arī visiem pārējiem darba grupas dalībniekiem.

A.Ašeradens

Es atvainojos. Kolāta kungs, man ir jautājums - kurā brīdī ir paredzēts nodot koncesijā LR2 un kā tad tas ietekmēs kopējo ainu? Cīpāri, kurus jūs rādījāt, tie attiecas, es saprotu, kur LR2 ir iekļauts iekšā.

Dz.Kolāts

Jā, ir paredzēts, vērtējot iespējamo notikumu virzību, ja nenotiek kādi milzīgi sastrēgumi, tad koncesijas līgums varētu tikt parakstīts marta beigās.

A.Ašeradens

Marta beigās. Un tas nozīmētu, ka tā aina būtu pilnīgi cita, vai ne? Tātad tirgus pozīcija samazināsies, ieņēmumi būs citi. Respektīvi, – kāda būs tā aina tad?

Dz.Kolāts

Respektīvi, šobrīd plānots šogad ir, ka Latvijas Radio 2, ja ņem kopā visas izmaksas – gan tiešās, gan netiešās, - tad diemžēl ir jākonstatē, ka Latvijas Radio 2 strādā ar nelieliem mīnusiem. Varu uzņemties to kritiku, ka pietiekami labs nav bijis pārdošanas darbs. Iespējams, ka tā arī ir, bet tā situācija gadu no gada ir bijusi, izņemot labākajos gados bija neliels, neliels plusiņš. Līdz ar to, ja koncesijas līgums tiek noslēgts normāli, vispirms mēs vairs neciešam šos nelielos, bet tomēr zaudējumus. Otrkārt, mēs varam iegūt to maksu, ko sauc par "koncesijas maksu, kas pašlaik ir tāds dienesta lietošanas skaitlis, bet tad to nomnieks maksā.

A.Ašeradens

Respektīvi, ja var saprast no tā, ko jūs teicāt, ka tas ievērojami uzlabotu Latvijas Radio stāvokli kā tādu. Tas samazinātu zaudējumus un dotu papildu ieņēmumus?

Dz.Kolāts

Jā, es vārdu „ievērojami” nelietotu, bet uzlabotu gan.

A.Ašeradens

Jā, tas ir relatīvs jēdziens.

Dz.Kolāts

Jā, jā.

I.Circene

Paldies!

A.Ašeradens

Man ir vēl viens jautājums. Ja jūs tomēr lūgtu mēģināt noformulēt, ar ko, teiksim, atšķiras sabiedriskā radio darbība no komerciālā radio darbību. Pagājušajā reizē palika neskaidrs jautājums attiecībā uz televīzijas darbību. Vai jūs varētu noformulēt šos galvenos principus?

Dz.Kolāts

Viens ir tas, ko es jau šo mantru pieminēju, ka viens medijs runā par vērtībām, otrs runā par cenu. Tas, manuprāt, ir galvenais. Sabiedriskā medija galvenais uzdevums

un, manā saprašanā, viens no būtiskajiem, blakus vērtību popularizēšanai, ir, ka tur ir jābūt pēc iespējas lielākam klausītāju un skatītāju skaitam, kas ne vienmēr ir gluži tas pats, kas augsti reitingi. Tā es varētu teikt. Tas svarīgākais šeit ir nevis ārkārtīgi efektīva reklāmas pārdošana, kas gan arī ir svarīga, bet galvenais ir cilvēku skaits, kuri zināmos gadījumos varētu arī nebūt tādi cilvēki, kurus kāro redzēt reklāmas pārdevēji. Kaut Latvijas Radio 2 gadījumā bieži vien oponenti ir teikuši, ka tur jau vien veci ļaudis klausās, nav diez cik pirktspējīgi un tamlīdzīgi. Un te ir tas fenomens, ka galvenais, pēc manas saprašanas, ir pietiekami liels cilvēku skaits un saruna par vērtībām, nevis cenām.

I.Circene

Paldies! Brikšes kundze.

I.Brikše

Tātad, - kas notiks ar budžeta izmaiņām pēc Latvijas Radio 2 nodošanas koncesijā, jo acīmredzot viena lieta, kas notiks, – samazināsies kopīgā auditorijas daļa. Līdz ar to pēc loģikas, samazinoties kopīgajai auditorijas daļai, Latvijas Radio paliek nespējīgāks izvietot visos kanālos reklāmu un līdz ar to varētu zaudēt reklāmu. Līdz ar to ir potenciāli reklāmas ieņēmumu zaudējumi. Viena lieta. Otra lieta, respektīvi, ieguvumi no iespējamās koncesijas, ieguvumi no tā, ka nav jāmaksā par apraidi, cik tad tas nestu tajos 134 tūkstošos?

Dz.Kolāts

Es īsti nesapratu jautājuma būtību.

I.Brikše

Jautājuma būtība ir šāda. Jums ir pašlaik četri kanāli.

Dz.Kolāts

Jā.

I.Brikše

Četros kanālos var izvietot reklāmu – daudz labāk, nekā vienā kanālā, divos vai trijos kanālos. Turklāt otrais kanāls ir tāds kanāls, kas ir visklausītākais kanāls Latvijā. Ja jūs atdodat otro kanālu koncesijā, jūs zaudējat iespējas operēt ar šo otro kanālu reklāmas tirgū. Līdz ar to – man jautājums ir, kādi ir plānojamie zaudējumi, cik varētu neieņemt reklāmā, jo tas acīmredzot pasliktinās nākamā gada budžeta stāvokli. Otra lieta – jā, atdodot Latvijas Radio 2 koncesijā, samazināsies apraides izdevumi, tur būtu kaut kādi ieguvumi un iespējamā koncesijas nauda arī varētu būt – kaut kādi ieguvumi. Tātad, respektīvi, kādā veidā šie trīs lielumi, savstarpēji iedarbojoties, varētu ietekmēt nākamā gada budžetu?

Dz.Kolāts

Iespējamā bilance ir pozitīva. Mēs rēķinājām uz pieciem gadiem, jo koncesija ir uz pieciem gadiem. Tas ieguvums pozitīvais varētu tuvojies skaitlim, kas ir rakstāms ar sešiem cipariem. Piecos gados, jo Latvijas Radio 2 bilance ir negatīva šobrīd. Neliela, bet negatīva. Līdz ar to šo *negatīvismu* mēs izlīdzinām.

A.Rožukalne

Bet, Dzintri, varētu, lūdzu, īsi izskaidrot, kāds ir izskaidrojums tam paradoksam. Milzīga auditorija gadiem ilgi, mazas izmaksas, padsmi darbinieki un zaudējumi?

Dz.Kolāts

Tur ir tas moments, ka, pēc manas saprašanas, uzņēmums ar valsts kapitālu nevar pietiekami efektīvi darboties tirgū. Daži piemēri. Pirmais piemērs. Tās ir sešas un divpadsmit minūtes, protams, tam var iebilst, bet es ilgu laiku tur esmu strādājis praksē un redzu, ka tas nav iespējams. Otrs – lai cik tas varbūt būtu, var grozīt galvu, bet otrs moments ir absolūti pilnīgi, principiāli vienādā attieksme pret visiem klientiem. Nu, nav privātajā sektorā tādas attieksmes, teiksim, ja vienam klientam tev ir viena atlaide, otrs tev nav maksājis, tu viņam atlaidi palaid uz leju. Būtībā šeit visi pārdošanas instrumenti pie mums ir ārkārtīgi reglamentēti. Tos ir jāapstiprina valdei un tā tālāk. Līdz ar to manevra iespēja normālai, efektīvai pārdošanai nav pietiekami liela. *[fonā skan klusi izteikumi – „tā nav”, „nav”]*. Līdz ar to treknajos gados vēl tā, bet situācija ir tāda, kāda ir. Es piekrītu, ka daļēji nav tik veiksmīgas pārdošanas, kā gribētos, bet milzīgi palielināt šos ieņēmumus, es nezinu, vai ir iespējams.

I.Circene

Paldies! Pie šī varbūt es vēl gribu mazliet piebilst. Pēc statistikas vislabākā situācija pēc reklāmām ir saglabājusies televīzijām tajā sektorā, un radio tā tomēr ir samazinājusies. Iespējams, ka tādēļ šim populārajam Latvijas Radio otrajam kanālam tomēr šie ienākumi ir samazinājušies. Bet pēc tā, kā tiek plānots nākotnē, iespējams, ka šis tirgus šajos medijos, kas ir saistīti ar radio programmām, pieaugs atpakaļ un līdz ar to arī, nododot koncesijā, šī sadaļa tiešām varētu būt pozitīva. Vai jums ir vēl jautājumi? Jā, lūdzu!

J.Domburs

Ja drīkst!

I.Circene

Jā, lūdzu!

J.Domburs

Dzintri, jautājums par žurnālistisko virzienu, kas tur tā sākās no vērtībām pie satura, no satura pie žurnālistikas, un tad tas tā arī palika un aizgāja pie naudas. Vai var kaut kā iegūt plašāku raksturojumi, kā tiek mērīti radio žurnālistiskās kvalitātes rezultāti, žurnālistiskā kvalitāte pēc būtības? Ciktāl tā un kurā virzienā ir tālāk no optimālā, un ciktāl šis budžets tā vai citādāk nosaka šo attālumu no optimalitātes?

Dz.Kolāts

Budžeta plānošanā tiešas saiknes starp žurnālistisko kvalitāti un budžeta apjomu diemžēl nav. Viens un galvenais rādītājs, ko es vairākkārt esmu teicis Finanšu ministrijas līmenī, ir noraidītās stundas. Līdz ar to tiešas korelācijas starp žurnālistisko kvalitāti un budžeta apjomu nav. Lai cik tas nebūtu sāpīgi.

J.Domburs

Bet, ja mēs paņemam likumu. Likumā ir ierakstīts, ka nacionālais pasūtījums ir tāds un tāds programmu raidījumu kopums ar nepieciešamo finansiālo nodrošinājumu.

Jautājums ir – vai šobrīd kvalitatīvam raidījumu kopumam šis ir nepieciešamais finansiālais nodrošinājums.

Dz.Kolāts

Noteikti, nē.

J.Domburs

Bet kādu plašāku versiju – kam nepietiekams, cik, kur kvalitātes trūkst, ko vajadzētu, cik vajadzētu, kam vajadzētu?

I.Circene

Ja būtu neierobežots..

J.Domburs

Nē, nē, skaidrs, ka nevar būt neierobežots.

I.Circene

Tad ko uzlabotu? Kas tas būtu?

Dz.Kolāts

Nē, nē, tas viens ir, protams... tad mēs atgriezamies pie sāpīgā jautājuma. Protams, tam ir jābūt pietiekami caurspīdīgam un ar pietiekami skaidriem kritērijiem par ko, cik maksā. Bet es pieņemu, ka.. Ir divi aspekti, kas man šķiet būtiski. Viens ir atalgojums, droši vien par trešdaļu tam būtu jāiet uz augšu, protams, skatoties pēc kvalitātes. Otrs ir kapitāla ieguldījumi, bet tas neskar tieši žurnālistiku. Trešais ir – jaunie produkti, kur mēs diezgan vāji esam. Bet tas galvenais ir atalgojums, un radošā kolektīva, it sevišķi ziņu un analītiskajā laukā, darbinieku skaitam – pretēji tam, uz ko mēs ejam – darbinieku skaitam vajadzētu būt lielākam. Lielākam par kādiem procentiem 20, jo darbs ir pietiekami intensīvs un līdz ar to var ciest kvalitāte.

I.Circene

Jā. Lūdzu!

A.Ašeradens

Droši vien jautājums būtu – teiksim, finansējuma trūkums tagad kādus konkrētus uzdevumus neatļauj risināt?

Dz.Kolāts

Finansējuma trūkums, kas ir ļoti būtiski, neatļauj risināt augstāku kvalitāti tieši tajos žurnālistikas žanros, ko sauc par... piemēram, viena lieta ir nozaru žurnālistika. Tur ir ārkārtīgi smagi. Pagaidām mēs varam, es uzskatu, pietiekamā mērā strādāt attiecībā uz politiku un sociālajām lietām, bet, kas attiecas uz nozaru žurnālistiku, jāsaka, ka tur situācija ir visai bēdīga. Nezinu, sākot no ekonomikas, kultūrā, atsevišķās kultūras sfērās tur praktiski situācija ir diezgan bēdīga, jā.

J.Domburs

Bet, ja var precizēt. Vai tas nozīmē, ka Latvijas Radio nav kaut kādu mēģinājumu modelēt optimālo budžetu? Ka mēs esam nonākuši tik tālu pie dzīves lirikas, ka nav versiju, vai optimālais ir tik un tik programmām, tādās un tādās nozarēs, tādos un tādos žanros, maksātu nevis šitik, bet tik miljonus.

Dz.Kolāts

Nē, nu tādas kopīgas modelēšanas jau nav. Vienmēr jau paliek pēc tā mazākā – cik ir tā nauda un tad mēģināt tai piemeklēt klāt. Es domāju, ka 30-50% palielinājums būtu tas, kas ļautu daudz maz normāli manevrēt. Otrs - jā, tagad situācija ir tāda, kāda tā ir, bet, manuprāt, tas radio skaits, kāds tas, nu jau jā saka – bija, četri kanāli plus piektais Rīgas satelītkanāls *Radio Naba*, bija diezgan optimāls to uzdevumu veikšanai. Viena lieta, kas ir problemātiska, tā ir runa par jaunatnes piesaistīšanu. Jāteic, ka pirmajā kanālā mēs mazliet samazināsim raidījumus jauniešiem, jo pētījumi rāda, ka atsevišķs raidījums, kas ir veltīts jauniešiem, ja tas kopējā formātā neiekļaujas, līdz ar to klausītāju skaits ir niecīgs. Acīmredzot vienīgā iespēja, un varbūt tagad interneta vidē to var attīstīt, tad ir jāveido atsevišķs kanāls jauniešiem. Tā ir lieta, kuras šobrīd nav un pie kuras, godīgi sakot, strādāts arī nav.

I.Circene

Vai vēl ir jautājumi?

I.Brikše

Man vēl ir jautājums. Tikko ir bijušas sarunas Nacionālajā radio un televīzijas padomē, kā varēja uzzināt BNS, par nacionālo pasūtījumu. Man ir jautājums, - kā Latvijas Radio veidoja vai, es nezinu, padome veidoja nacionālo pasūtījumu attiecībā par Latvijas Radio nākamajam gadam, kas ir, respektīvi, kādā veidā ir noteikts, kuras nozares tad būtu prioritārās, par kurām vajadzētu skanēt raidījumiem Latvijas Radio un līdz ar to, kā stiprināt šāda veida raidījumus? Otra lieta, ja mēs runājam arī par žurnālistisko kvalitāti, kādā veidā tika izziņāts tas, kas tad būtu jādara ar žurnālistikas kvalitāti? Un galu galā ir arī jautājums, ko klausītāji vēlētos, kāda ir pašlaik Latvijas sabiedrības situācija un kā šie, es varu nosaukt vēl daudzus faktorus, kā tie tika izziņāti, kā tie tika apkopot, kā tie tika lietoti, lai noteiktu nacionālo pasūtījumu nākamajam gadam.

Dz.Kolāts

Mēs pamatā vispirms vērtējam, kā... Jāsaka uzreiz – tādu plašu, visaptverošu, dziļu socioloģisku pētījumu nav. Mēs apmēram izvērtējam situāciju, kā mēs saredzam nākamo gadu, teiksim, tādā sabiedrisko mediju darbības kontekstā. Kādi, mūsaprāt, būtu galvenie uzsvāri, kas būtu jāliek programmās. Tad mēs tos debatējam kopā ar kanālu direktoriem, skatāmies valdē, tālāk dodam padomei. Un tas galvenais uzstādījums konkrēti par nākamo gadu, tur bija sekojošas lietas, viena – informācijas un analīzes raidījumu plašāka iekļaušana programmās, un tiešām procentuāli tā tas arī ir, blakus tam notiek arī darbu intensificēšana, jo pretēji tam, ko vajadzēja, diemžēl esam spiesti samazināt štatus. Otra prioritātes ir pamatā šie kultūras raidījumi, kuri, pēc mūsu saprašanas, varētu cilvēkiem dot vairāk iekšējas stabilitātes tādā ārkārtīgi mainīgā un nestabilā ārējā vidē. Un tad tas trešais moments, protams, vēl ir tās divas lietas, runāt par to, kas ir pozitīvs pie viena, tūlīt ar otru kāju neaizmirstot šo demokrātijas sargsuņa principu, jo acīmredzot situācija būs tāda, ka mums nāksies vairāk runāt par kriminālām lietām. Bet tas galvenais uzsvārs, pirmais uzsvārs ir informācijas un analīzes raidījumu paplašināšana.

D.Petrenko

Es atvainojos. Vai es pareizi sapratu, ka tad sanāk, ka radio jūs paši veidojat šo nacionālo pasūtījumu un kā tas tad iet kopā ar to, ka sabiedrības intereses...

Dz.Kolāts

Nē, mēs piedāvājam projektu, un tad šo projektu vērtē padome. Pagaidām šis ir pieņemts zināšanai, jo īstenībā budžets nebija skaidrs. Padome izdara kādas korekcijas vai neizdara un tad šis pasūtījums iegūst juridisku spēku, kas vēl nav noticis, jo budžets nebija zināms, bet zināšanai tas ir pieņemts.

I.Circene

Paldies! Es domāju, ka mēs esam plūstoši pārgājuši...

I.Brikše

Vai es drīkstu uzdot vēl vienu precizējošu jautājumu? Respektīvi, sabiedrības vajadzības sabiedriskajos medijos nosaka, nevis pati sabiedrība šobrīd, bet kanālu direktori un Nacionālā radio un televīzijas padome bez jebkādiem taustāmiem, es teikšu, lieliem socioloģiskiem datiem, bet varētu būt fokusa grupas, dziļās intervijas utt., daudzas metodes, ar kurām varētu noskaidrot, ko sabiedrība vēlas.

D.Buceniece

Es varētu arī pieteikties kādā no nākamajām darba grupas sanāksmēm izstāstīt precīzi par to, kā top nacionālais pasūtījums un par to, kā mēs veidojam šos principus, sākot no 1995. gada.

Tas, ko es gribēju pateikt, par sabiedrības jēdzienu kā tādu, jūs varētu nedefinēt, ko jūs ar to saprotat, bet mums tā sadarbība līdz šim ir bijusi ļoti cieša ar Valsts kancelejas komunikāciju departamentu, kuri ir veikuši šos pētījumus un nosaka, kas ir, piemēram, katru gadu īpaši svarīgie notikumi. Piemēram, nākamajā gadā tā ir Latvijas Republikas neatkarības deklarācijas pasludināšanas 20. gadadiena un citi svarīgi notikumi.

Par kvalitatīviem... Es saprotu, uz ko jūs spiežat, jā, ka ir jāaptaujā visi Latvijas iedzīvotāji un ir jānoskaidro, ko viņi grib. Ja jums ir līdzekļi, kā to nodrošināt, mēs labprāt padalītos un veiktu šādus kvalitatīvus pētījumus. Jūs zināt, cik tie maksā, jūs strādājat Latvijas Universitātes attiecīgā fakultātē, tie ir ļoti dārgi pētījumi. Bet padome ir tā, kas nosaka prioritātes nacionālajam pasūtījumam, un tad šīs prioritātes tiek deleģētas Latvijas Radio un Latvijas Televīzijai, kur atbilstoši tad to valdes, kanāla direktori lemj par šo raidījumu kopumu, ko pēc tam dod padomei apstiprināšanai. Tas tā īsumā. Paldies.

I.Circene

Jā, es varbūt vienkārši gribētu precizēt. Mums šodienas otrais jautājums tieši ir nacionālais pasūtījums, un mēs tiešām arī lūgsim jūsu prezentāciju, jo tas ir tas, par ko mums tagad ir jādiskutē, un es saprotu, ka tas ir tas ievads, jo mums tiešām šajā sadaļā, kas saistās ar nacionālo pasūtījumu un stratēģiju, kā tiek veidots šis saturs, ir vairākas būtiskas lietas. Viena no tām ir šīs sabiedrības intereses un vajadzības. Es domāju, ka pašlaik ir tāda situācija, kāda ir izveidojusies gan ekonomikā, gan arī daudz ar to saistītos jautājumos, ir, es domāju, ne mazāk svarīga kā Neatkarības deklarācija. Līdzīgi arī par to, kā sabiedrība vērtē šo pašreizējo situāciju. Ja es paņemu avīzes, vienalga, nenosaucot nevienu vārdā, un noskatos trīs ziņu raidījumus, tad es jums varu teikt, kāds man kā skatītājam rodas tēls par Latviju – tie ir veca gada gājuma cilvēki ar speciālām vajadzībām, kuriem ir vai nu palīglīdzekļi vai nu nepietiekami līdzekļi, lai ieietu un iegādātos nepieciešamās preces. Tas ir tēls, kāds pašlaik tiek veidots. Un, kā to var panākt, lai šis tēls sabiedrībā ir salīdzināms, ka ne

tikai ir šāda daļa, bet ir arī cita sabiedrības daļa, un kādas intereses mēs pārstāvam. Tādēļ šī sabiedriskā pasūtījuma veidošana ir ārkārtīgi būtisks jautājums. Un, protams, ja mēs varam pateikt, kas ir šis sabiedriskais pasūtījums un ja mēs runājam par to, ka nepietiek finanses, tad – kas ir prioritātes? Pateikt, piemēram, ne tikai deklarāciju, ka „neatkarīgi”, bet arī prioritātes par to, ko mēs gribam panākt, lai cilvēki neslīgst depresijā. Ir pilnīgi panākts tas, ka vairs nav nekāda prestiža ne valstij, ne valdībai, ne Saeimai. Mēs jau varam teikt, ka tā ir realitāte, bet varbūt, ka tā realitāte ir arī pozitīva, un kā to sabalansēt kopīgi. Es domāju, ka mēs dosim vārdu Bucenieces kundzei, jo viņai ir ziņojums.

D.Buceniece

Nē, man diemžēl šodien nav ziņojuma. Es biju sapratusi, ka mēs šodien skatīsim priekšlikumu tabulu likumprojektā. Es vismaz tā pierakstīju. Tāds bija Dombura kunga ierosinājums.

J.Domburs

Nē, nekādā gadījumā.

I.Circene

Nē, tāds nu gan nebija. Mums bija nacionālais pasūtījums un stratēģijas veidošana. Tieši tāds bija.

[vairāki cilvēki runā vienlaicīgi].

D.Buceniece

Edgars Kots pieteicās par Latvijas Televīzijas... Turpinājumu...

I.Circene

Par stratēģiju un nacionālo pasūtījumu.

D.Buceniece

Viņš pagājušajā reizē nepaspēja..

I.Circene

Man priekšā ir lapa, kur ir rakstīts.

I.Brikše

Mums taču bija viens kopīgais...

D.Buceniece

Es nesaņēmu protokolu – pagājušās reizes. Tāpēc es nevaru komentēt. Tas, ko es pierakstīju..

I.Circene

Es zinu, ko es pati runāju. Ja es to teicu, tad acīmredzot par stratēģiju un saturu.

D.Buceniece

Prezentācija man nebūs, bet īsumā – prioritātes un..

I.Circene

Jā, es domāju, ka, ņemot vērā, ka pašreizējā Radio un televīzijas likumā šī sadaļa ir ļoti skaidra, tad principā arī bez rādīšanas uz sienas jūs izstāstiet šo būtību.

D.Buceniece

Jā. Ir trīs lielas pamatkategorijas nacionālajam pasūtījumam. Pirmā ir jau Kolāta kunga pieminētie informatīvi analītiskie raidījumi un jau pieminētās visas dižķibeles seku pārvarēšanai mēs uzskatām, ka sabiedriskie mediji ir tie, kas var iedzīvotājiem piedāvāt kādus risinājumus. Minēšu konkrētus raidījumus. Latvijas Televīzijas „Panorāmā” ir „Panorāmas fokuss”, ir rubrika „Šeit ir darbs”. Ļoti konkrēti risinājumi – tiek atvērts jauns bērnu dārzs, tiek piedāvāts konkrēts skaits darbavietu. Ir šis jaunais informatīvi dokumentālais bloks katru darba dienu no plkst. 21:00 līdz 22:00 vakarā. Latvijas Radio ir raidījums „Kā labāk dzīvot?” un citi jautājumi. [*„Kššš...- I.Circene*]. Šajā ietvarā nāk arī kvalitatīvā žurnālistika... Ja jums nav interesanti, es varbūt...

I.Circene

Jā, jā – es tāpēc ar' teicu.. [*„Kššš”*]

D.Buceniece

Tātad pirmais bloks – informatīvi analītiskie raidījumi, kā ietvaros nāk arī kvalitatīvā žurnālistika tādā apjomā, kā mēs šobrīd varam atļauties. Diemžēl.

Otrais bloks ir kultūras un izglītojošie raidījumi.

Trešais lielais bloks ir bērnu un jauniešu raidījumi, ko mēs uzskatām par ļoti tādu problemātisku sadaļu, jo Latvijas jaunieši neidentificē sevi ne ar Latvijas Radio, ne ar Latvijas Televīziju. Viņi lieto šos interneta medijus pārsvarā. Tāpēc mēs gribam padarīt Latvijas Radio un Latvijas Televīziju pieejamu vairāk bērniem un jauniešiem. Tātad šīs ir trīs lielās prioritātes, kuras padome nosaka, un Latvijas Radio un Latvijas Televīzijai šīs prioritātes ir zināmas un atbilstoši tam viņi tad arī piedāvā programmu raidījumu kopumu katrā no kanāliem. Tas ir īsumā par nacionālo pasūtījumu. Paldies!

I.Circene

Jā, jautājums, lūdzu, Dombura kungs!

J.Domburs

Protams, ka mēs gaidījām apmēram 20 minūšu stāstu, nevis divās minūtēs, bet nu labi. Jautājums kopumā – pēc kādiem kritērijiem Nacionālā radio un televīzijas padome vērtē sabiedrisko mediju satura kvalitāti, vai ir kādi rezultatīvie indikatori? Ja mēs šobrīd esam situācijā, ka ir pagājis trīs gadu termiņš, kas bija tātad padomes un raidorganizāciju vienošanās par pasūtījumu, kas bija no pirmā janvāra 2007. gadā līdz pirmajam janvārim 2010. gadam, un faktiski esam situācijas priekšā, ka būtu jāslēdz acīmredzot jauns šāds vai citāds dokuments. Tad droši vien būtu jāsaprot, vai, ja jaunais projekts, ja tas tāds ir, jo tas nav nekur redzēts, vai tas ievērtē kaut kādas līdzšinējās prakses, vai tas ir izvērtējis līdzšinējos rezultātus un vai no līdzšinējo rezultātu viedokļa grasās kaut ko mainīt?

D.Buceniece

Tieši pagājušajā ceturtdienā mēs padomes sēdē pieņemām lēmumu pagarināt šo 2007. gada vienošanos ar termiņu ne ilgāk kā uz vienu gadu, bet līdz jaunā Elektronisko mediju likumprojekta pieņemšanai. Pamata prioritātes paliek tās pašas. Ar māksliniecisko izvērtēšanu mums padomē darbojas māksliniecisko kritēriju komisija, kuru vada Dzintra Geka, un viņa arī izvērtē visus nacionālā pasūtījuma raidījumus

Latvijas Televīzijā. Pēdējā mēneša laikā mēs pievienojām arī Latvijas Radio. Arī Latvijas Radio raidījumi tiek izvērtēti. Par indikatīvajiem rādītājiem – tie parādās šajos sēžu protokolos.

J.Domburs

Atkārtošu jautājumu. Manuprāt, mēs šeit esam sapulcējušies nevis tāpēc, lai jūs mūs sūtītu visu laiku protokolus lasīt, bet lai jūs mums cilvēciski pastāstītu, un būtu ļoti interesanti to dzirdēt. Otrkārt, vai vienīgie vērtējamie kritēriji ir mākslinieciskie kritēriji, vai tiek vērtēti arī kādi citi kvalitātes kritēriji?

D.Buceniece

Pārsvārā mākslinieciskie. Šīs komisijas ietvaros. Citus kritērijus mēs vērtējam padomes darba kārtības jautājumos. Jūs varat konkretizēt kādus jautājumus, es varētu uzaicināt Dzintru Geku, viņa varētu pastāstīt. Saprotiet, mums padomē ir sadalīti pienākumi. Katrs atbild par kaut ko konkrēti. Uzaiciniet Gekas kundzi, viņa jums izstāstīs šos jautājumus.

J.Domburs

Nestāstiet, kas man ir jādara. Pastāstiet, vai jūs varat mūs iepazīstināt, es nezinu, vai deputātiem arī neinteresē vai arī deputātiem patīk, ka viņus sūta lasīt kaut kādus protokolus, viņu ieceltā radio un televīzijas padome. Man jautājums tad patiesībā ir deputātiem, vai šis ir normāli, ka šādā veidā parlamentā mūsu visu priekšstāvji reflektē par tēmu „sabiedriskais pasūtījums”.

I.Circene

Pirms es došu Liepiņas kundzei vārdu, es varbūt no savas puses mēģināšu pateikt to pašu jautājumu, bet savādāk. Es no rīta runāju ar Brikšes kundzi – 18. novembra rīts ir bērnu raidījums, kuru mēs pilnīgi noteikti varētu ietilpināt kā sabiedrisko organizāciju pasūtījuma daļā, vai ne. Saucas raidījums „Kas te, es te!”, un ļoti skaisti mākslinieciski uzzīmēta multiplikācijas filma, un saturs ir tāds, - skaisti uzzīmēti tēli ir sievietes ar divpadsmit vīriem. Tad, kad es ieslēdzu šo programmu, godīgi sakot, es biju pilnīgā šokā. 18. novembra rītā bērnu raidījums. Un ja ir mākslinieciskais kritērijs, tad šie tēli un divpadsmit guļošie vīri bija tiešām skaisti – viens vīlēja nagus, otrs grieza matus, trešais spēlēja klavieres, un tas viss tika rādīts svētku rītā bērniem. Tā kā pasūtījums man ir skaidrs, mākslinieciski tiešām skaisti tēli, bet es prasīju Intai, kādā veidā es, neierobežojot preses un vārda brīvību, drīkstētu protestēt pret šo saturu, kas man liekas nepieņemami, bet es tiešām pieļauju, ka tā ir mana problēma, bet nu tas ir apmēram par to – saturs un vērtējums. Un kā, ievērojot vārdu un preses brīvību, mēs varam vērtēt un izteikt kādu savu neapmierinātību.

D.Buceniece

Jebkurš Latvijas Republikas iedzīvotājs, tai skaitā deputāti, var vērsties pie mums padomē ar lūgumu izskatīt attiecīgā datuma raidījumu un, par 18.novembri runājot, cik es zinu, nākamajā sanāksmē Dzintra Geka ir paredzējusi tieši izskatīt 18.novembra programmu. Jā, jūs varat vērsties padomē.

I.Circene

Bet es domāju, ka tas ir tas pasūtījums, ko varbūt, ka nevajadzētu tam skatītājam vērst uzmanību, bet kaut kādā veidā kritērijiem būtu iestrādātiem tai rāmī, kur mēs

pasakām, ka mēs, teiksim, raidām raidījumus, kam ir augsta tikumiska vērtība vai kaut kā citādāk, lai neierobežotu mākslinieka domu, bet tas saturs tiktu saglabāts.

L.Liepiņa

Jā, man netapa īsti skaidrs. Vispirms gribētu teikt, par laimi, mūs visus nesūta lasīt protokolus, ja to ir jādara, tad es palūdzu savai palīdzībai to izdarīt. Bet man netika skaidrs, kā šis nacionālais pasūtījums top. Jūs minējāt Valsts kanceleju, un ka tai ir pētījumi. Vai jūs varētu mazliet smalkāk pastāstīt, kā tas praktiski notiek, teiksim, radio un televīzijas direktori dod savus priekšlikumus, tad nāk Valsts kanceleja ar saviem....vai kā tas praktiski notiek soli pa solim, jo man tiešām nav nojautas, kā tas notiek.

D.Buceniece

Saprotiet, tas ir ikdienas darbs. Valsts kanceleja nāk pie mums reizi gadā, komunicējam elektroniski arī biežāk. Mēs zinām šos svarīgos notikumus. Ir vēl Ministru kabineta noteikumi par īpaši svarīgiem sporta notikumiem. Tātad nākamajā gadā tā ir olimpiāde, pasaules futbola čempionāts. Latvijas Radio un Latvijas Televīzija nāk arī ar saviem priekšlikumiem, un tad kopīgiem spēkiem top šis nacionālais pasūtījums. Vēl mums ir Elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu attīstības koncepcija, kur šīs prioritātes ir noteiktas pa šīm trīs galvenajām sastāvdaļām, kuras es minēju, - informatīvi analītiskie raidījumi, kultūrizglītojošie raidījumi, bērnu un jauniešu raidījumi. Tam, protams, apakšā ir vēl detalizētākas sadaļas pa nozarēm.

L.Liepiņa

Vai ir kāds noteikts datums, kad jūs pieņemat, teiksim, šogad nākošajam gadam vai 2011. gadam? Un tad visi šie, teiksim, Valsts kanceleja ir piedalījusies, un kādi ir tie pētījumi, ko jūs minējāt, ko viņi veic?

D.Buceniece

Es nezinu par pētījumiem precīzi, ko viņi veic uz nākamo gadu, bet viņi veic sabiedriskas aptaujas un arī aptaujā iedzīvotājus. Mēs paši arī veicam, tad, kad mums vēl bija finansējums, mēs veicam paši šos pētījumus, piemēram, pēdējais mums bija par ziņām Latvijas Televīzijas kanālos.

I.Circene

Paldies! Mums ir vēl divi jautātāji. Petrenko kungs un Rožukalnes kundze.

D.Petrenko

Es gribēju paturpināt. Vai jūs nesaskatāt tur tādu fundamentālu interešu konfliktu, ka principā vienīgais, labi, es neteikšu vienīgais, bet galvenais kritērijs, kas nosaka sabiedrisko pasūtījumu, ir Valsts kanceleja, kas pasaka, kas viņiem šķiet ir prioritātes, kas ir svarīgākais?

D.Buceniece

Jūs nedzirdējāt pareizi. Valsts kanceleju es minēju tikai tādā aspektā, ka tā nosaka šos valstiski svarīgos pasākumus. Šis pamata dokuments, uz kā mēs būvējam nacionālo pasūtījumu, ir mūsu nacionālā attīstības koncepcija, kā arī Radio un televīzijas likums. Tie ir pamata dokumenti. Valsts kanceleja mūs vienkārši informē, jo viena no nacionālā pasūtījuma sadaļām ir arī šie valstiski svarīgie notikumi. Par šo sadaļu mēs

sadarbojamies ar kanceleju, par pārējām mēs strādājam paši – padome, abi sabiedriskie mediji.

A.Rožukalne

Domājot par šodienas tikšanos, es pārslasīju vēlreiz gan koncepciju, gan arī atradu šīgada nacionālā pasūtījuma dokumentus, un man jautājums ir šāds – vai pirms nākamā gada - kurā es arī ieraudzīju lietas, kas nav izpildītas vai kas nav izdevies, - vai tika izvērtēts iepriekšējais nacionālais pasūtījums un kādas bija izmaiņas, teiksim, proporcionāli. Jūs minējāt, kaut vai tās prioritātes.. mēs varam tā kā pārlikt uz funkciju pusi. Proportcionāli, kas bija izmaiņas – gan izvērtējot esošos kvalitatīvi, finansiāli, gan pēc dažādiem kritērijiem? Un kas tad ir tie nākamajā pasūtījumā ietvertie jaunie mērķi?

D.Buceniece

Es neatbildēju arī Liepiņas kundzei uz to jautājumu līdz galam, kāds ir tas kalendārs nacionālajam pasūtījumam, ja jums interesē visa gada.. Prioritātes mēs parasti visam gadam nosakām kaut kad ap septembri, oktobri un informējam par to Latvijas Radio un Latvijas Televīziju, un tad tās atbilstoši tad arī sagatavo šo raidījumu kopumu. Apstiprināšana parasti notiek tagad, gada beigās, parasti novembrī, taču šogad tas ievilkās budžeta dēļ. Mēs visi gaidām rītdienu, kas notiks rīt Saeimā, un tad varēs precīzi noteikt arī šo raidījumu kopumu. Pēc tam mēs, protams, skatāmies arī iepriekšējā gada nacionālo pasūtījumu, parasti pavasara mēnešos, un tad mēs skatāmies atbilstoši tām prioritātēm, vai tika noraidītas raidstundas, kādas ir bijušas izmaksas, vai izpilde ir notikusi vai nav notikusi, protams, pārrunājam ar ģenerāldirektoriem un to visu mēs ņemam vērā, lai gatavotu nākamā gada prioritātes un nākamā gada pasūtījumu. Tāds apmēram ir tas kalendārs. Divas lielās lemšanas ir pavasarī, iet lemšana par izpildi iepriekšējam gadam, un tad mēs gatavojam nākamā gada pasūtījumu, nosakot prioritātes rudenim.

A.Rožukalne

Bet tas ir tas tehniskais ceļš, bet tieši pēc būtības, pēc principiem. Kādas ir izmaiņas proporcionāli starp šīm prioritātēm?

D.Buceniece

Prioritātes mums ir noteiktas šajā vienošanā, kas bija dokuments uz trim gadiem, kuru mēs pagarinājām vēl uz vienu gadu, tur ir noteiktas prioritātes, vienošanās ir izstrādāta saskaņā ar likumu. Tad mēs skatāmies. Nevaru pateikt, kā tieši mēs to darām. Sēdē mēs uzaicinām abus raidorganizāciju vadītājus, kanālu direktorus un tad mēs to lemjam. Mums nav kaut kādas metodikas, ja tas ir jūsu jautājums. Mēs vienkārši skatāmies atbilstoši prioritātēm, kas pagājušajā gadā, kādi raidījumi ir noraidīti atbilstoši mūsu izvirzītajām pamata trīs tēmām. Tā tas notiek.

A.Ašeradens

Es varbūt precizēšu jautājumu, ja drīkst. Ko jūs pavasarī izvērtēšanā atzināt par labu esam, par sliktu esam un kas būtu maināms?

D.Buceniece

Pagājušais 2008. gads bija ļoti labs abiem sabiedriskajiem medijiem, un faktiski nacionālais pasūtījums pamatā tika izpildīts. Bija ļoti labi atspoguļota Latvijas deviņdesmitgade, bija izpildītas stundas, viss, ko mēs pasūtījām, tika izpildīts. Tas

jums tā īsumā atbildot. Ja jūs gribat kādus detalizētākus vērtējumus, es tiešām neatceros no galvas visu, bet mums tas viss ir dokumentēts padomē. Jūs varat atnākt un to izlasīt. Es tiešām biju sapratusi, ka „nacionālais pasūtījums” būs vienā no nākamajām sēdēm. Es tiešām sāku gatavot prezentāciju par 1995. gadu jau vēsturiski, jo pirmā nacionālā pasūtījuma apspriešana notika Latvijas Televīzijas pirmajā studijā tiešajā ēterā sešas stundas. Vēl bija priekšlikums citiem, ka nacionālais pasūtījums būtu diskutējams Doma laukumā. Tas viss notika laikā, kad tapa Radio un televīzijas likums. Man likās, ka tas ir ļoti interesanti jums izstāstīt arī šo visu vēsturisko aspektu, kā tas viss tapa. Tāpēc nebiju gatava šodien, jo biju sapratusi, ka mēs šodien runāsim par ko citu.

I.Circene

Paldies. Es vienīgi precizēšu un tad Kolāta kungam būs vārds.

D.Buceniece

Man liekas, ka gan Rožukalnes kundze, gan Ašeradena kungs vēlējās varbūt iegūt precizējumu tam, kā reāli šodien sabiedrība tiek iesaistīta, kad nav tas Doma laukums. Varbūt jums kā kritērijs ir interaktīvas aptaujas, varbūt jūs ņemat vērā reitingus kaut kādiem raidījumiem, jo galu galā, ja mēs runājam par sabiedrisko mediju, tad prioritātei vajadzētu būt sabiedrības interesēm, nevis konkrēti.. vai Valsts kanceleja ir parādījusi, ka šogad mums tas un tas ir svarīgs. Vai nu, teiksim, padomes locekļi vai programmas veidotāji ir atnākuši ar savu viedokli. Protams, arī tas ir svarīgi, bet mēs mēģinām izdabūt ārā, kā mēs, attiecīgi strādājot pie jauna medija vai pašreiz pie elektronisko mediju likumprojekta, kā mēs varam panākt, ka tas, ko mēs pasūtām par šo budžeta iezīmēto naudas daļu ir tas, kas sabiedrībai ir vajadzīgs.

Kolāta kungs, lūdzu.

Dz.Kolāts

Nē, es tikai gribēju piebilst, ka kaut kā aizdomīgi jums šķiet tas, ka šo nacionālā pasūtījuma prioritāšu izvērsumu nākamajā gadā veido, teiksim, kanāla direktori vai kādi žurnālisti. Es domāju, ka tas nav nekas slikts, jo galu galā, saprotiet, padome, es nepareizi saku, „nolaiž prioritātes”. Bet kā tālāk mēs strādājam, tā ir nopietna debate, arī žurnālistu vidē. Žurnālisti ir integrēti sabiedrībā. Viņi jūt sabiedrības, teiksim, noskaņojumu, gaidas, ilgas, un man nešķiet, ka tas ir slikti, ka paši radio profesionāļi pamatā būvē šī pasūtījuma formas un struktūras, kā tās prioritātes mēs parādām. Es jūtu, ka jūs vairāk sakāt, ka ekspertiem ar to būtu jānodarbojas vairāk vai milzīgai reprezentatīvai aptaujai, bet man nešķiet, ka tas ir liels drauds, ja, teiksim, paši žurnālisti un arī viņu priekšnieki, kuri arī tomēr ir žurnālisti, būvē šo struktūru. Varbūt es neesmu sapratis, bet... *[vairāki cilvēki runā vienlaicīgi]*.

I.Circene

Paldies. Tā nebija varbūt tik tieši. Brikšes kundze, lūdzu.

I.Brikše

Man šķiet, ka mazliet tagad tiek jauktas lietas. Protams, jā, kanālu direktoriem ir jāsaka savs vārds, žurnālistiem ir jāsaka savs vārds, bet tie mediji, par kuriem mēs runājam, saucas „sabiedriskie mediji” it kā. Šie mediji pamatā pastāv uz nodokļu maksātāju naudas. Un pašlaik no nodokļu maksātāju naudas diezgan skarbā ekonomiskā situācijā tiek paņemta vēl nauda sabiedriskajiem medijiem. Tāpēc varbūt šis jautājums par sabiedrisko pasūtījumu ir atkal aktualizējies; tas nav ne jauns

jautājums un patiesībā Liepiņas kundzes uzdotais jautājums ir ļoti labs tāpēc, ka šis nacionālā pasūtījuma veidošanas process ir ļoti neskaidrs, metodika ir ļoti apšaubāma un daudzus gadus vairāk vai mazāk izskan balsis, kas pauž neapmierinātību ar to, kā tas pasūtījums veidojas. Šajā gadījumā tomēr diezgan būtiski būtu saprast tās sabiedrības pašreizējo stāvokli, vajadzības, intereses, noskaņojumus, arī vajadzību, iespējams, līdzdarboties sabiedriskā medijā, jo pašlaik reāli mēs nerunājam par sabiedrisko mediju, mēs runājam par Nacionālās radio un televīzijas padomes mediju, ko tie veido kopā ar Latvijas Radio un Latvijas Televīziju. Es neapšaubu, ka visi cilvēki ir profesionāli un zina, ko viņi dara, bet es šajā gadījumā tomēr jūtos kā nodokļu maksātāja un man arī būtu interesanti, kāpēc tas notiek, tā, kā notiek, kāpēc tas nenotiek citādāk, iespējams, un kāpēc mēs runājam un runājam par kvalitāti, bet neesam spējīgi noteikt kādus kritērijus, kas ir izdarāms. Un vēl viena lieta – attiecībā par tām aptaujām nu nevajag stāstīt diezgan mītiskas lietas par to, ka visas aptaujas, socioloģiskie pētījumi ir ārprātīgās cenās un nesasniedzami, un tā tālāk, jo ir daudzas metodes, kas salīdzinoši par mazu naudu vai pat, iespējams, es paskatīšos uz Andu un jautāšu, un domājams, ka abas universitātes varētu sniegt atbalstu un daudzas daļas no tiem pētījumiem veikt [*Ir jau pētīts arī bez naudas – A.Rožukalnes replika*]. Turklāt bez naudas mēs to pētām. Tas viss tiek ik pa brīdim.. kaut kādā veidā mēs to prezentējam, tas ir izmantojams, mēs esam gatavi arī kaut kādā veidā orientēties uz koncentrēties tematiskiem pētījumiem, varbūt mazdrusciņ to dienas kārtību noteikt studentu pētniecības darbiem, lai sabiedriskajiem medijiem palīdzētu. Bet atvainojiet, šeit es nedzirdu nekādu interesi noskaidrot, ko tie cilvēki uz ielas vēlas.

I.Circene

Paldies! Man ir trīs pieteikušies runāt – Rožukalnes kundze, Dombura kungs un Rugātes kundze.

A.Rožukalne

Es gribētu paskaidrot, ko es gribēju uzzināt un arī uzdot nākamo jautājumu. Tātad. Man nav ne mazāko šaubu, ka notiek regulāras sapulces un ka ir definētas dokumentos prioritātes. Jautājums bija nevis, kas ir nacionālajā pasūtījumā, bet kā, pēc kādiem principiem tas tiek realizēts? Kas atbild par šo saturisko prioritāšu proporcijām? Kam vairāk tiek iedotas naudas, kam ir mazāk, kāpēc, kādu iemeslu dēļ, kādas ir žurnālistiskās pieejas, kādas ir žanru tematiskās proporcijas, kas atbild par to, lai nebūtu vieni un tie paši temati neskaitāmos raidījumos. Tāpēc pēc šī īsā paskaidrojuma ir nākamais jautājums – pēc kādiem principiem nākamā gada nacionālajā pasūtījumā tika izvērtēti neatkarīgo producentu piedāvātie raidījumi?

D.Buceniece

Pirmkārt, es jums atbildēšu, nacionālais pasūtījums vēl nav ticis oficiāli izskatīts. Tas bija tikai projekts jeb vīzija. Tas ir, pirmkārt. Atbildot uz jūsu jautājumu, kurš par to visu atbild, man liekas, jums vēlreiz jāsaprot tiesiskā sistēma. Es saprotu, jums tas viss nepatīk, bet ir Nacionālā radio un televīzijas padome, kura apstiprina nacionālo pasūtījumu, kas ir raidījumu kopums. Mēs neiejaucamies konkrēti kāda raidījuma veidošanā. Par visiem procentuālajiem sadalījumiem, konkrētiem raidījumiem, sadarbību ar neatkarīgiem producentiem, žurnālistikas kvalitāti atbild lielos vilcienos Latvijas Radio ģenerāldirektors un Latvijas Televīzijas ģenerāldirektors, kuri atbilstoši tālāk deleģē šos uzdevumus kanālu direktoriem, satura redaktoriem un žurnālistiem.

Par Brikšes kundzes iesākto tēmu, par šo sabiedrības iesaistīšanu, mēs esam domājuši daudz un tikti. Mēs 2006. gadā noorganizējām forumu „Kam tā radio un televīzija?” ar domu, lai izveidotu kādu sabiedrisko organizāciju, kurā tiktu pārstāvētu visas sabiedrības daļas – reliģiskās organizācijas, mājsaimnieces, bērni, jaunieši, respektīvi, visi sabiedrības pārstāvji. Ziniet – ir ļoti, ļoti grūti, jo atsaucība bija praktiski nekāda. Mēs mēģinājām attīstīt forumu mūsu mājas lapā, paši veikt dažādas aptaujas, es nezinu, kāpēc, bet Latvijas sabiedrība ir ļoti inerta un neieinteresēta. Tāpēc mēs uzņemamies šo radio un televīzijas likumā noteikto funkciju – apstiprināt raidījumu kopumu, mēs nosakām šīs prioritātes un tad mēs uzticamies abiem ģenerāldirektoriem, kuri tās īsteno dzīvē. Paldies.

I.Circene

Dombura kungs.

J.Domburs

Paldies. Man tikai viena replika, skatoties uz deputātiem. Man liekas, ka ir ļoti svarīgi saprast, ka tas, par ko mēs šobrīd runājam, īstenībā ir tas, kas jums ir komisijas darba kārtībā attiecībā uz likumprojektu, jo 64.pantā Elektronisko mediju likuma projektā ir runa par sabiedrisko pasūtījumu, ko ietver līgumos, kur tālāk nav definēti ne kritēriji, ne parametri, kam šai līgumā ir jābūt, kā pēc tam tos uzrauga. 59.pants paredz programmu plānus, ne vairs programmu raidījumu kopumus. 56.pants precīzi definē, ka padome, tāda vai citāda, bet padome, apstiprina gan šo programmu plānu, gan pēc tam finansējumu. Un es domāju, ka tas jautājums ir, - ja šajā sarunā mēs redzam ļoti lielas problēmas un es nedomāju, ka atrastos vēl desmit citi eksperti vai ne-eksperti, vai puseksperti un viņi neuzdotu līdzīgus jautājumus. Man gribētos tā domāt, vienalga, kas tās būtu – nevalstiskās organizācijas, sociālie partneri vai vienalga kas. Līdz ar to man liekas, ka šie jautājumi pēc būtības ir par to, vai zem jaunā likumprojekta teksta, tādā vai citā izpratnē, vispār ir saprasts, kas zem tā ir domāts – vai pietiekami ir izvērtēts, vai esošās tradīcijas ir adekvāti laist tālāk zem šīm frāzēm, ja mēs nesaprotam, kas tur ir apakšā. Piemēram, ja nacionālā pasūtījuma dokumentos ieraksta gan nacionālo jautājumu, valodas jautājuma, līdzīgu jautājumu stiprināšanu, gan integrāciju, bet, ja mēs nezinām abas lietas, kas ir savstarpēji konfliktējošas, varbūt, nē, bet nu tuvu tam brīžiem vai arī ļoti tieši brīžiem konfliktējošas, tad mēs atduramies pret to, ka ir uzrakstīts likums, kurā īsti saprotams, par ko ir runa vai, teiksim, kā tas dabā funkcionēs. Līdz ar to man liktos, ka ir ļoti svarīga šī saruna, apzināties, ka šī saruna ir par to jauno likuma projektu, kas ir visiem darba kārtībā.

I.Circene

Pirms es dodu vārdu Rugātes kundzei, varbūt, ka visiem jums klātesošajiem man ir ieteikums padomāt, kā noformulēt to, ko mēs varētu dot kā priekšlikumu, lai palielinātu šo sabiedrības iesaistes lomu – vai tā ir, piemēram, sabiedrisko organizāciju konsultatīvā padome vai tas ir kas cits, ko mēs kā darba grupa varētu dot reālus priekšlikumus, ko tālāk komisijā mēs varam vērtēt un vai nu tad pieņemt, vai nepieņemt. Rugātes kundzei vārds, lūdzu!

[grūti saklausāms sacītais]

Jā, un es domāju, ka varbūt tiešām mēs varētu apkopot vairākus jautājumus un iet uz priekšu, jo mums ir vēl Kota kunga īsā piecminūšu prezentācija, ko man arī gribētos, ka tomēr vēl šodien to redzam un dzirdam. Paldies.

A.Rugāte

Jā, es arī negribētu īpaši kavēt laiku, jo man ļoti interesē, kāds ir tas stāsts, ko ir atnesis Kota kungs. Pavisam īsi – šis tas ir izskanējis, bet es tā kā motivācijai pateikšu, šo to atkārtojot, ka man jau arī šis tas nepatīk nacionālā pasūtījuma izpildē, bet tas nedrīkst kļūt par manu galveno kritēriju, ja es vērtēju sabiedriskos medijus. Ar to es vēlējos teikt, lūk, ko – ka komunikāciju fakultāte, kas gatavo kvalitatīvus žurnālistus, cik es saprotu, ražo kvalitatīvu produktu, vai tiešām tajā brīdī, kad viņi saņem savu diplomu un, aizejot uz sabiedriskajiem medijiem, viņi ir tik ļoti radoši un žurnālistiski ierobežojami un viņiem nav atļaujama šī brīvība un profesionālā izpausme. Tie ir mani jautājumi, uz kuriem es atbildēt nevaru. Un tad atbilstoši šī brīža spēkā esošajam likumam, kas darbojas diezgan ilgi, kopš 1995. gada un nacionālā pasūtījuma meklējuma - gan saturiski, gan formulējuma – formas bija ne tikai Doma laukumā, ne tikai trīs gadus Latvijas sabiedrībā, bet arī Eiropas raidorganizāciju apvienības EBU ziņā un kompetencē, un tas nebija vienkārši to atrast. Ja tas ir atrasts, tad tas pagaidām darbojas, un kam gan citam, ja ne radio un televīzijas padomei to darīt, proti, uzņemties par šo nacionālo pasūtījumu atbildību likuma ietvarā; to, ko likums tai paredz un uzliek par pienākumu. Šķiet, ka pagaidām es te to pretrunu neredzu. Ja vajag citādi, es gribētu dzirdēt, kā vajag. Kādreiz ir jāsāk arī atbildēt – arī šajā mūsu darba grupā, kā to vajag, ja tas, kas ir, nav tā kā pieņemams vai nebūtu pareizi, vai pieņemams. Nu, tad liksim to visu jaunajā likumā, ja jau tur tā visa pietrūkst, jo arī *neatkarīgā producenta* termins ir ārkārtīgi ietilpīgs un ārkārtīgi dažādi skaidrojams. Un *neatkarīgā producenta* termina būtība 1995. gadā tā ir vēsture, bet tā ir, protams, vēsture, bet tā ir viena izpratne. Un šādā izpratnē darbojas arī likums un likuma normas. Un pavisam cita situācija ir šī brīža situācija attiecībā uz neatkarīgo producentu, ja mēs mēģinātu to tagad definēt un paskatītos uz tām realitātēm, ka – cik mums ir raidorganizāciju? Pāri par simtu. Lūk. Un tāpēc man šķiet, ka mums ir jāizbeidz tāda bumbiņu mētāšana. Tas ir tāds mans aicinājums. Tomēr. Un ir jāstrādā pie jaunā likumprojekta, kurā tad parādītos tie priekšlikumi, ar kuriem mēs varam sakārtot šo nozari un izveidot to, ko mēs kopīgi sabiedrībā vēlamies, nemeklējot vainīgos, kāpēc ir tā vai kā citādi. Paldies.

I.Circene

Paldies! Pie likumprojekta komisija ļoti cītīgi strādā katru nedēļu. Arī šonedēļ mēs strādāsim, bet nu mums ir tie jautājumi, kas ir sāpīgi sabiedrībai, un mums tie ir jārisina. Man ir pieteikušies vēl Gravas kungs, Zommeres kundze un Brikšes kundze, un tad es došu vārdu Bucenieces...

D.Buceniece

Drīkst vēl vienu jautājumu?

I.Circene

Nē. Bucenieces kundze tad atbildēs uz visiem jautājumiem apkopotī. Tad Kota kunga prezentācija, lai mēs iekļaujamies arī kaut kā visā dienas kārtībā un secībā. Paldies. Lūdzu, Gravas kungs.

U.Grava

Lielos vilcienos jau nacionālais pasūtījums ir skaidrs. Virsraksti jau mums ir, bet, kur mēs klibojam, ir – kas ir zem šiem virsrakstiem un kā mēs tos izpildām, kas ir šis saturs un kā mēs šo saturu varam uzlabot? Mēs atduramies tomēr pret to neizbēgamo faktu, ko Kolāta kungs parādīja, ka Latvijas sabiedriskie mediji ir vismazāk atbalstītie sabiedriskie mediji visā Eiropā. Un mēs nonākam neizbēgami – šo saturu mēs

nevaram uzlabot, ja mums šo līdzekļu nav. Un paņemsim nacionālajā pasūtījumā vienu tādu pamata elementu, piemēram, informēt sabiedrību par notikušo. Paņemsim vienu ziņu. Rītdien mēs pieņemsim budžetu, būs droši vien kaut kādas demonstrācijas, tā būtu tā kā ziņa. Šajos grūtajos finansiālajos apstākļos pieņemsim Latvijas Radio nevar neko vairāk, kā nolasīt savās ziņās *Letas* vai *BNS* paziņojumu. Ja mēs paskatītos uz pārējiem Eiropas sabiedriskajiem medijiem. Kas būtu bez šīs ziņas klāt? Pirmkārt, būtu pašiem savs korespondents, bet ar to nepietiktu. Viņiem būtu savi korespondenti uz laukiem, lielām pilsētām, lai atspoguļotu, kā sabiedrība uzņem šo notikumu brīdī pie Saeimas. Viņiem būtu cits korespondents Briselē, kur šis korespondents varētu uzreiz aiziet un iegūt informāciju, kā līdzīgās situācijās reaģē sabiedrības citās valstīs. Bet ne jau tas vien būtu tas vienīgais. Šīm pārējām organizācijām būtu arī vēl citi štati kā analītiķi, kas pasniedz kādu dvēselisku vērtējumu var tai lietai dot – par iepriekšējiem notikumiem, iepriekšējiem iznākumiem. Tur būtu sabiedriskās aptaujas, kaut kādas fokusa grupas, tur būtu vokālie pedagogi utt., utt. Esmu nosaucis kādus desmit lietas, kas ir vajadzīgas, lai šis saturs būtu vērtīgāks, lai saturs būtu interesantāks, bet, lai mums būtu informēta Latvijas sabiedrība. Bet to šie sabiedriskie mediji nevar izdarīt, ņemot vērā absolūti zemo finansējumu, kas ir nogriezts līdz kaulam. Tādēļ es domāju, kas būtu svarīgi šeit padomē vai kādai citai padomei izstrādāt to optimālo modeli, kurā mēs varētu atbildēt uz visiem tiem jautājumiem, kas mūs traucē, kādēļ mēs ēterā neredzam to, ko mēs gribētu labākā situācijā. Un tad dot savu vērtējumu arī politiķiem, kāpēc mēs nevaram izpildīt šīs daudzas svarīgās lietas, ko citur Eiropā klausītāji, skatītāji saņem, ko Latvijā mēs nesaņemam. Tad mēs arī saprastu, ko mēs vairāk varam sagaidīt no mūsu sabiedriskajiem medijiem un kas ir ar mūsu politisko atbildību, kur mēs šo atbalstu nedodam. Pašreiz sabiedriskie mediji nevar atļauties izvērtēt savu kvalitāti, jo vienkārši šādu līdzekļu nav.

I.Circene

Paldies. Zommeres kundze.

Ē.Zommere

Jā, cienījamie kolēģi. Es šajā Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā strādāju.. būtībā tikko esmu ieradusies šajā komisijā, un tāpēc es pieļauju un man tas liekas pašsaprotami, ka komisija iepriekšējā darba periodā noteikti ir runājusi ar Nacionālo radio un televīzijas padomi un ar abu raidorganizāciju - gan televīzijas, gan radio – vadību par, pirmkārt, pieprasījumu šim sabiedriskajam pasūtījumam un, otrkārt, par kvalitāti. Un es domāju, ka šodien izvērstā diskusija rāda tikai to, ka acīmredzot, vai tā saruna nav bijusi pietiekami efektīva, ja ir tik daudz piedāvājumu un neizpratnes no ekspertiem, un tad nu šī ir īstā reize, kad šis jaunais likums ir vaļā un šī darba grupa, es domāju, būtu jāfokusē uz to, ka tiek veidoti konkrēti piedāvājumi. Konkrēti piedāvājumi ar konkrētiem priekšlikumiem, kurus var tad jau kā priekšlikumus izmantot diskusijā. Un es domāju, ka tad tā diskusija būtu auglīgāka un produktīvāka, jo šobrīd, ja mēs runājam par sabiedrības pieprasījumu, tad man spilgtā atmiņā ir Kota kunga rādītais pieprasītāko interneta vidē topu – šis saraksts, kas interesē visvairāk cilvēkus, un diemžēl pēc redzētās ainas darbā vai plenārsēdēs arī mēs redzam, kādi ir šie populārākie piedāvājumi raidījumu aspektā visos medijos – tie, kas izraisa skandālu. Un konkrēti, tikko notika Baltijas asamblejas sesija, un man bija ļoti, ļoti jāpūlas, lai šīs pozitīvās ziņas kāds ņemtu. Tiešām ir labas lietas izdarītas un vēl labākas ir nākotnē ieplānotas. Tāpēc es domāju, ka šī ir tā reize darba grupai runāt, tāpat piedāvāt konkrētus priekšlikumus, saīsināt šo varbūt darba grupas diskusiju

laiku ar konkrētu priekšlikumu un uz kā bāze mēs tad rosināsim, jo es pieļauju, ka arī Circenes kundzei ir savs viedoklis pēc visām iepriekšējām komisijām, kaut vai pavasarī droši vien, ja jau nacionālais pasūtījums tika analizēts par iepriekšējo gadu, tad arī komisijai ir palicis kāds viedoklis, ko arī var izmantot nākošajā likumā. Paldies.

I.Circene

Protams, ka mēs esam daudzreiz tikušies ar Nacionālo radio un televīzijas padomi un daudz par to runājuši, bet mēs gribam vienkārši uzlabot šo sabiedrības iesaisti, un arī, rakstot jauno Elektronisko mediju likumu, bija piedāvājums par to, kur ir neskaidrība, kādā veidā izraudzīt sabiedrības pārstāvjus. Kā es tās lietas personīgi redzu, tiešām ir šādu sabiedrisko organizāciju pārstāvniecība – vai nu tā ir konsultatīva padome vai kāda cita organizācija. Tāpēc es lūdzu katru no jums padomāt par to, kādi būtu šie priekšlikumi, lai mēs tos varētu apkopot savā starpziņojumā vai ziņojumā kā priekšlikumu no savas puses. Vēl vārdu došu Brikšes kundzei un tad Bucenieces kundzei atbildi uz visiem šiem jautājumiem. Un tad mums vēl ir divas īsas prezentācijas, kuras es tiešām gribētu šodien vēl iekļaut. Tā kā, lūdzu, Brikšes kundze.

I.Brikše

Manuprāt, pēc tā, ko mēs pašlaik dzirdējam par nacionālā pasūtījuma veidošanu, patiesībā Nacionālā radio un televīzijas padome nepilda pašlaik spēkā esošo likumu, kur ir 41.pants, pirmā sadaļa, „Nacionālā radio un televīzijas padome (turpmāk arī - Padome) ir patstāvīga institūcija - pilntiesīga autonoma iestāde, kas pārstāv sabiedrības intereses”, kur patiesībā visu laiku, uzdodot jautājumus, kā jūs pārstāvat sabiedrības intereses un kā jūs šīs sabiedrības intereses ņemat vērā un ietverat nacionālajā pasūtījumā, mēs neuzzinām absolūti it neko. Mēs uzzinām, ka Valsts kanceleja ir tāda kalendāra lasīšanas organizācija, kas izstāsta, kādi ir svarīgākie gada notikumi. Otra lieta. Zommeres kundzei varu pastāstīt, ka mēs patiesībā tieši šīs lietas, tas ir, kādā veidā vajadzētu likumā iestrādāt normas, lai padome būtu tomēr nevis neliela grupa, kas uzurpē priekšstatus par sabiedrību, bet, lai tā būtu atvērtāka organizācija, mēs esam izteikuši iepriekšējās reizēs, respektīvi, mums ir bijuši priekšlikumi par to, ka šī padome būtu veidojama pavisam citādākā veidā – tā būtu gan cilvēkziņā citādāk veidojama, respektīvi, kandidātus nosaucot, gan arī tās darbība būtu citādāk veidojama. Trešā lieta tāpat, ja mēs skatāmies atkal uz vīzijām par to, kas ir prioritātes, tad patiesībā Nacionālās radio un televīzijas padomes pašlaik nosauktās prioritātes ir pilnīgi elementāras lietas, kas vienkārši sabiedriskajiem medijiem ir jādara, un tur nav pat nekādas funkcionālās prioritātes, kur šajā gadījumā, kur sagaidīt budžetu, cik tad būs liels, un tad sākt domāt, ko īsināt un ko nē, ir pilnīgi aplams gājiens, manuprāt, tāpēc, ka vispirmām kārtām patiesībā ir jābūt skaidrai šai vīzijai, ko nekādā gadījumā nedrīkst īsināt, kas ir noteikti jāpatur un par kuru saturu ir jācīnās arī, un līdz ar to tāpat patiesībā šim plānam, kas ir svarīgākais, kas ir sekundārais, trešā, piektā, 55. kārtā, jau sen vajadzēja būt gatavam un skaidram un šādā veidā patiesībā bija jātaisa arī nacionālais pasūtījums. Paldies.

I.Circene

Paldies. Lūgšim Bucenieces kundzi atbildēt uz šiem jautājumiem, un tad šo sadaļu varbūt, ka varētu arī slēgt un iet tālāk pie nākamās prezentācijas, jo galu galā arī šīs prezentācijas gan Kota kungam, gan Cālītes-Duļevskas kundzei ir par to pašu stratēģijas veidošanu no dažādiem viedokļiem. Pašreiz beigsim to, ko mēs esam sākuši. Lūdzu, Bucenieces kundze.

D.Buceniece

Cik es saprotu, jautājums bija tikai viens Dombura kungam par likumu. Pārējie bija vairāk kā komentāri un replikas, bet es sāksu ar atbildi uz jautājumu par likumu. Man pirmajā kursā Latvijas Universitātē Gunārs Kusiņš iemācīja tādu pamata tēzi, ka likums ir pamata dokuments, kurš nenodarbojas ar sīkumiem, bet kurš definē konkrētas jomas, darbības mērķi, funkcijas, pienākumus un citas lietas. Un, manuprāt, likumā ir ļoti skaidri nedefinētas pamata lietas, kas ir šis nacionālais jeb jaunajā terminā „sabiedriskais pasūtījums”, kas ir tā īstenotāji, kādas ir pamata lietas, un tad šis līgums ir tā saucamā sekundārā likumdošana, kurā tiek atrunāts viss pārējais. Pēc līdzīga principa mēs darbojamies arī šobrīd, kad ir Radio un televīzijas likums, un tad ir vienošanās par nacionālā pasūtījuma izpildi un citi apakšdokumenti. Juridiskā tehnika ir atsevišķa tiesību nozare, un es tiešām gribētu redzēt, tā kā Zommeres kundze teica, beidzot kādus konkrētus priekšlikumus bez tādiem deklaratīviem apgalvojumiem, ko es dzirdēju - „sabiedriskie mediji ir mediji, kas pieder sabiedrībai”. Ļoti skaista frāze, bet tikai pasakiet, ko tā pēc būtības nozīmē. Es gribētu arī dzirdēt tad Juridiskā biroja viedokli, kā to ieviest dzīvē. Tas ir viens par likumu. Otrs – visas šīs apgalvojuma frāzes par neinformētību, par to, ka padome, kā jūs teicāt, Brikšes kundze, - netiek galā ar funkcijām...

I.Brikše

Nē, es teicu, ka padome reāli pašlaik nepilda spēkā esošā likuma 41.pantu...

D.Buceniece

...un uzurpē sabiedrības..

I.Brikše

..kura pārstāv sabiedrības intereses, jo šajā gadījumā mēs uzzinājām, ka jūs nemaz nezināt, padome, kādas ir pašlaik sabiedrības intereses, jo tās pat vienkārši netiek noskaidrotas.

D.Buceniece

Es jums minēju jau vairākas reizes trīs šos lielos pamata blokus, kurus padome uzskata, ka sabiedriskajiem medijiem ir jāpilda. Un, kā es saprotu, šeit arī darba grupā sēž potenciālie kandidāti, tad nākamajai šai Nacionālajai radio un televīzijas padomei vai, kā tā sauksies, ļoti labi, tad jūs varēsiet pierādīt beidzot sevi darbībā, es gribētu redzēt un nevis tikai piedāvāt kaut kādas.. vienkārši daļu problēmas risinājuma, piemēram, izveidot šo padomi kā sabiedrisku organizāciju, tajā pašā laikā neuzņemties nekādu atbildību kā kapitāldaļu turētājiem un citas juridiskas nianses jūs neinteresē. Jūs interesē tikai saturs, to es esmu sapratusi. Es neatbildēju uz pārējām replikām, kas tika izteiktas. Es piekritu Gravas kungam par finansējumu. Tiešām mums ir mazākais finansējums Eiropā. Pie mums nesen bija atbraukusi Somijas delegācija uz Latvijas Televīziju it kā apmācīt programmu veidošanā. Un tad, kad viņi uzzināja, kāds ir finansējums Latvijas Televīzijai, tad viņi teica: „Labi, mēs paejam malā. Māciet mūs, lūdzu, kā jūs protat vispār izdzīvot ar šādu finansējumu?” Paldies.

I.Circene

Paldies. Es lūgšu Kota kungu, lūdzu.

E.Kots

Jā, es arī ļoti centos sevi noturēt un neiesaistīties, jo es aicinu tomēr savstarpēji visus dzirdēt vienu otru, jo, manuprāt, tās sarunas sāk veidoties tādās divās grupās. Vieni saka, ka ir. Otri saka, ka nav. Es no savas puses varu pateikt, ka sabiedriskais medijs ir visu laiku lielā attīstībā un nekad nebūs tas, ko mēs gribam sasniegt, jo tajā brīdī, kad mēs esam nostājušies tajā vietā, kur mēs atrodamies, mums jau ir jādodas virzienā uz priekšu.

Pašreizējā brīdī Latvijas Televīzija ir izveidojusi sev tādus iekšējos atskaites punktus, un, ko es gribu pateikt, ka televīzijā jau trīs gadus darbojas žurnālistikas ētikas un kvalitātes standarti. Tiesa gan adaptēta no Slovēnijas televīzijas, jo mēs vērsāmies pie žurnālistikas sabiedrības un īsti Latvijā tādas nebija, un mēs esam ieviesuši. Ko es gribu teikt, tajā gadā, kad mēs to gribējām ieviest, tikpat kā žurnālisti to neparakstīja. Tās ir tās savstarpējās cīņas, kas visu laiku notiek. Mums ir pētījumi. Mums ir bērnu raidījumu pētījumi, mums ir ziņu dienesta pētījumi. Tas nozīmē, ka man tagad tie ir jānes un jārāda. Nav tā, ka televīzija krīzes apstākļos neko nedara un nepēta. Protams, ka ir vajadzīgi līdzekļi, un tajos brīžos saspringst un līdzekļus izdala. Joprojām vienīgais atskaites punkts, protams, pamatā ikdienā ir šie TNS rādītāji. Klausoties jūšos, man vienkārši gribas.. te ir milzīgi daudz slaidu, kas saucas „Latvijas Televīzijas virsvadība, nacionālie pasūtījumi, te ir iekšā mērķi”. Es vienkārši varu pateiks, ka es varu tālāk nākamajā sapulcē jums parādīt, kas ir virslīnijas, kuras mēs pagājušajā gadā ar Nacionālo radio un televīzijas padomi izveidojām, kas ir tie lielie uzdevumi nacionālajam pasūtījumam; tie ir daļēji adaptēti no BBC kopējā likuma. Bet tad tas aizņemtu ļoti daudz laika, līdz ar to gribu teikt, ka tad man ir jāpāriet pie uzņēmumu stratēģijas, bet te ir diezgan daudz pamata uzdevumi, kas ir ģenerāldirektora un augstākās vadības atskaites punkti. Es pat būtu gatavs šo gan pārsūtīt šo gan visai darba grupai, jūs noteikti varētu iepazīties. Pēc tam ir Nacionālās radio un televīzijas padomes saskaņotās prioritātes, bet es saku – es šo dokumentu izsūtīšu darba grupai, lai nekavētu laiku.

Tieši par šo stratēģiju. Viennozīmīgi pēdējā laikā šis dzīves stils tiešām mainās. Skatītāju auditorija daudz vairāk izmanto dažādus elektroniskos medijus. Līdz ar to televīzijas skatīšanās laika daļa samazinās. Jāsaka gan, ka šogad ir jūtama atkal palielināšanās tāpēc, ka cilvēki arvien vairāk laika pavada mājās. Pieaug milzīga konkurence starp vadošajiem kanāliem; ienāk ļoti daudz jaunu televīzijas kanālu. Tagad pie digitālās apraides visā Latvijā noteikti šie daudzie kanāli ienāks. Milzīgi palielinās interneta nozīme un, protams, ieplūst ļoti daudz jaunu tehnoloģiju. Līdz ar šo es gribu teikt to, ka ar arhitekts ir izveidojis savu parku, un parkā viņš ir izveidojis savus celiņus. Un tā domā arhitekts, ka sabiedrība to visu darīs un ka sabiedrība to lietos, bet rezultātā sabiedrība izvēlās pilnīgi ko citu. Sabiedrība izvēlas savu ceļu. Ko es gribu teikt? Latvijas Televīzija ar nevalstiskajām organizācijām darbojas. Mums ir ekumēniskā televīzijas padome, ar ko mēs cieši strādājam un veidojam šo dievkalpojumu pārraides, bet vienalga atnāk citi, kāda sektas grupa, kas saka, ka, ja jūs rādāt šos dievkalpojumus, tad jums ir arī jārāda mūsu sektas darbība. Līdz ar to būs kaut kāda zināmas daļa sabiedrības, kas ies arhitekta iezīmētā taciņā un būs daļa sabiedrības, kas izvēlēsies savus, citus ceļus. Lai vairāk izprastu situāciju, esmu paņēmis arī zināmu statistiku, kā mēs redzam, kas ir ļoti svarīgi, ka, kā mēs redzam, BBC1 un BBC2 1997.gadā bija ļoti labos reitingos, un pēkšņi viņi sāka vērot, ka ļoti strauji sāka augt citi kanāli. Un tā ir visas pasaules tendence, kādā veidā sāk veidoties televīzijas tirgus. Tālāk sākot pētīt, protams, ka visi šie kanāli arvien vairāk sāk lietot internetu, un skatītāju zināma daļa auditorijas ieiet internetā. Un mēs, protams, nevaram šo apiet, un Latvija nebūs citāda valsts, kur visi skatīsies televizoru, bet ir ļoti svarīgi to ņemt vērā, un visa pasaule to risina. Šeit arī ir tieši no tās pašas

prezentācijas, kā mainās interneta lietotāji pa vecuma grupām. Ja 2005. gadā bija 70%, kas „61+” lietoja internetu, tad 2008. gadā, kā mēs redzam, līdz 20% lieto šo internetu. Mēdz teikt, ka cilvēki ir ar zināmu lielu vecuma stāžu, baidās, bet pētījumi liecina, ka tas tā nav. Te es arī gribu vēlreiz iezīmēt, šī ir līdz 2007. gadam, var redzēt, ka zilā līkne ir LNT. Un LTV1 un LTV7 kopsomma. Tātad arī Latvijā ir visām lielajām, vadošajām televīzijām tendence uz lejupslīdi. Tas nav nekas tāds, ka neviens šeit nemāk strādāt, bet vienkārši paplašinās šis mediju tirgus un auditorija sāk arvien vairāk sevi sadalīt pa ļoti daudziem kanāliem. Šeit ir televīziju pozicionējums Latvijā. Pētījums. Te katrs kanāls sevi iezīmē – uz šo pusi ir vīriešu auditorija [*x ass pa labi no centra krustpunkta*], uz šo pusi ir sievietes auditorija [*x ass pa kreisi no centra krustpunkta*], šī ir vecuma skala [*y ass*]. Te mēs varam redzēt, ka LTV7 pozicionējas izteikti kā vīriešu kanāls, savukārt LTV1 pašreizējā brīdī joprojām ir sievietes kanāls ar zināmu vecuma stāžu. Ideāls modelis, protams, ir atrasties šeit, centrā, kas būtu izteiktais tirgus kanāls, ko izvēlētos plašs reklāmdevējs. Tāds pašreiz ir šis kopējais pozicionējums Latvijas valstī. Šis ir skatīšanās daļu, kādu mēs jau esam iepriekšējo reizi... Te ir tā svarīgā lieta, par ko mēs runājam – mediju attīstība un stratēģija. Pašreiz ir 25 veidi, kā elektroniskie mediji sasniedz patērētāju. Un līdz ar to ir svarīgi, ka nākotnes sabiedriskais medijs nav izpratnē „televīzija un radio”, bet nākotnes sabiedriskais medijs ir izpratnē „satura veidotājs, kas spēj pēc tam notransportēt šo saturu pa visiem šiem 25 veidiem”. Pamatveidi ir, protams, digitālā ciparu apraide, satelīta apraide un kabeļapraide – tās ir televīzijas signāli. Ļoti strauji attīstās mobilo telefonu izmantošanas iespējas, attīstās internets un attīstās vēl dažādi citi nākotnes veidi, kaut vai *Lattelecom* piedāvātā IP TV televīzija, kas vairs neatspoguļojas reitingos, bet jau, runājot par *Lattelecom*, es zinu, ka ļoti daudzi, kas lieto, ir 40 000 abonenti, kas raidījumus ieraksta savā datu bāzē un pēc tam skatās. Tādā veidā viņi spēj sākt programmēt savu auditorijas daļu. Viņi sāk programmēt savu saturu. Viņi, piemēram, attiecīgā laikā nevēlas ierakstīt „Panorāmu”, viņi ieraksta un skatās vēlāk, naktī. Tas, ko es gribu uzsvērt, ka tas rītdienas sabiedriskais medijs ir šis satura veidotājs un, protams, ka ir ļoti svarīgi izpildīt trīs diezgan lielus budžeta veidus. Viens budžets, protams, ir tas, kas ir tieši orientēts, virzīts uz saturu, un otrs budžets paralēli, protams, ir šī tehnoloģiskā platforma, bez kuras nevarētu veidoties saturs un pēc tam ir iespēja nokļūt pie auditorijas caur visiem šiem noteiktajiem elektroniskajiem veidiem, elektroniskajiem datu nesējiem. Nākotnē, es esmu pārliecināts, ka televīzijas signālu varēs pa tramvaja vadu pārraidīt un visi šie elektroniskie transporta līdzekļi arī tiks aprīkoti ar daudziem, dažādiem medijiem. Pie šīs attīstības ir ļoti svarīgi – pašreizējā televīzija to nevar izdarīt, jo mēs strādājam pietiekami vecā, analogā tehnikā, un tad sāk rasties lielas problēmas. Nākotnes sabiedriskais medijs ar ko varētu atšķirties no komercmedija? Tas ir ļoti svarīgi, jo attīstība, kā piemēru es jums varu pateikt šo pašu meteorīta nokrišanu, tas ir *Tele2*, bet tas bija pirmais gadījums, bet vai pēdējais. Es varu pateikt – nē. Tādi gadījumi būs milzīgi daudzi. Vai tie radīsies Latvijā, es esmu pārliecināts, ka tādi radīsies visā pasaulē. Ko es gribu teikt, - ziņas pasaulē sabiedrisko attiecību formas ražos ļoti daudz, un sabiedriskajam medijam ir jābūt šim informācijas filtram un ir jāiegūst uzticamības pakāpe, ka skatītājs, ja reiz skatās komercmedijus un saņem šīs, nebaidos tā vārda, „fiktīvās ziņas”, tad viņš var ar sabiedrisko mediju iegūt to informācijas patiesumu. Pie šāda veida medija lielajā pasaulē, cik es esmu dzirdējis, piemēram, Vācijā, vēl dažās televīzijās, esot pat informācijas drošības dienests, kas vispirms vēlreiz šo informāciju pārbauda, izfiltrē un tad nodod zināšanā. Šis gadījums ar meteorītu bija viens no piemēriem, ka mēs esam tajā pasaules vidē iekšā, un mēs no tās nebūsim pasargāti. Un tās ir tās svarīgākās lietas, kuras es gribu uzsvērt.

Šeit ir otra shēma, kas, protams, atsaucoties uz Jakuboviča kungu, elektronisko mediju vidē ir notikusi šī milzīgā konverģence, jo manā izpratnē arī e-pasts ir medijs. Un to nevar teikt, ka e-pasts nav medijs. E-pasts izsūta, piemēram, 15-20 cilvēkiem, varbūt pat ļoti daudz, tad tajā brīdī es kā viens cilvēks esmu medijs. Tas nozīmē, ka.. es viens pats varu izveidot savu portālu un šajā mediju vidē darboties. Protams, ka veidojas šī savstarpējā komunikācija, kurā jānodrošina sabiedriskā medija vieta. Sabiedriskā medija vieta, protams, būtu centrs. Vai mēs to sasniegsim, to man ir grūti pateikt, bet es domāju, ka mums būtu noteikti sevi jāattīsta un jāvirzās. Mazliet arī par Latvijas Televīziju īsumā, ko mēs darījām pagājušajā gadā, vēl nebija iestājusies krīze, prognozējot šo sajūtu, kā attīstās elektroniskie mediji, mēs piedāvājām šos trīs ceļus – transformēties, konsolidēties, fragmentēties vai arī pilnībā neko nemainīt. Mūsu piedāvājums bija šie trīs kanāli, kas ir – LTV1 plašā saziņas auditorijas, kas ir *major* (pamata) kanāls, kurš strādā pamatā ar lielajiem raidījumiem ar daudzreitingu punktiem, LTV7 – sports un izklaide un LTV Kultūra – bija paredzēts jauns eksperimenta kanāls, kas tad darbotos segmentētā auditorijā un mēs tad varētu ar pirmo kanālu vairāk cīnīties reklāmas tirgū. Šī bija tā nākotnes pozicionējuma shēma, šie trīs kanāli un, protams, attīstīt web interneta vidi, ko mēs pašreiz jau arī darām, ieguldot minimālus līdzekļus.

Tad es vēl gribu mazliet pastāstīt – man ir bijušas vairākas sarunas ar Andri Vilku, mana ideja ir, ka šim nākotnes medijam ir jāslēdzas kopā ar bibliotēku, tas ir, audiovizuālā kultūra, vēsturiskā vērtība, un tas dod lielāku, plašāku pieejamību auditorijai pie visiem mūsu arhīviem. Doma ir tāda, ja cilvēks ieiet bibliotēkā un meklē kaut ko par Raini, tad viņš saņem arī informāciju – visu to, kas ir televīzijas lielajā arhīvā, un tad tas kopā ir zināms saslēgums.

I.Circene

Es ļoti atvainojos, mēs nevaram mazliet saīsināt? Mums ir vēl viena prezentācija.

E.Kots

Es jau ļoti steidzos. Šeit ir redzams, kā visas televīzijas ir pārgājušas uz vairākanālu sistēmu. Par Latviju ir jautājums, ko darīs nākotnē. Un nobeigumā, protams, vēlreiz šis parks [*attēls, kurā ir viens bruģēts celiņš un blakus otra – cilvēku iestaigāta taka*]. Īsi, ko es gribēju sacīt, ka nākotnes medijs ir tāds, ka sabiedriskajam medijam no rīta ir jāstrādā ļoti uz radio, pēc tam pamatā darbība notiek internetā, un vakars ir tiešraidēs televīzijās, un tad, protams, visa šī darbība arhivējas un nonāk arhīvā. Un tad skatītājam ir iespēja šo arhīvu lietot. Tas būtu nākotnes kopējā dienas cikla sabiedriskā medija tēls. Es tiešām aicinātu visu šo darba grupu tomēr mēģināt sadzirdēt vienam otru un tad domājam par darbu uz priekšu. Ticiet vai nē, 2010. gads pašreiz pēc budžeta informācijas ir ļoti sarežģīts gan radio, gan televīzijai. Tāpēc mans aicinājums ir tomēr skatīties uz 2011. gadu ar cerību, ka mums izdosies soli spert. Paldies par uzmanību.

I.Circene

Paldies par jūsu redzējumu. Man vienā vārdā, kamēr vēl ir šīs atelpas, būtu gribējies redzēt, ka gala rezultātā tā taciņa būtu noasfaltēta tur, kur gāja cilvēki, ka tas būtu bijis mūsu mērķis, kur jūs parādījāt, ka tā ir izstaigāta cauri tiem kokiem. Jā, jā, ja šeit [*E.Kots rāda vēlreiz attēlu*] būtu tagad asfalts mūsu darbības rezultātā, tad mēs būtu sasnieguši mērķi, ko grib sabiedrība. Bet, paldies, es domāju, ka redzējums no jūsu puses ir katrā gadījumā oriģināls, un tas piedāvājums, ko jūs redzat, ka šo mediju transformācija konverģences ietekmē ir virzība uz to vienoto mediju. Vienīgi es

domāju, ka, ja mēs nodalām vēl atsevišķas programmas ierobežota finansējuma apstākļos, varbūt, ka tas mums ir efektivitātes ziņā diskutējams jautājums. Es vēlētos piedāvāt, tā kā mēs patiešām esam mazliet ierobežoti laikā, jo šī telpa tūlīt tiks aizņemta ar cita veida diskusijām un runām, ka mēs lūgtu pabeigt šo prezentāciju daļu Cālītes-Duļevskas kundzi, un tad mēs būtu uzņēmuši informāciju, par ko mēs varam padomāt līdz nākamajai nedēļai, sagatavot savus jautājumus par prezentācijām un arī priekšlikumus, jo galu galā, ja darba grupai priekšlikumi nebūs, tad mēs būsim labi padiskutējuši par aktuāliem jautājumiem un mūsu gala ziņojumā būs apkopojums par diskusijām. Ja jūs redzat konkrētus priekšlikumus, man no sirds būtu aicinājums tādus arī sagatavot. Lūdzu.

A.Cālīte-Duļevska

Mans nelielais, alternatīvais ziņojums ir sekojošs. Es gribētu pievērst uzmanību tādām faktam, ka, es uzskatu, nacionālais pasūtījums faktiski liecina par to, ka mēs nevaram runāt par sabiedrisko televīziju, bet gan par valsts televīziju. Gan visa struktūra, kā tas top, gan arī arvien nelielākais cilvēku loks, kāds ir ievēlēts padomē, gan arī šī padomes... varētu to saukt par ietekmju sadalīšanu, bet tajā pašā laikā neoficiālās sarunās šie cilvēki tiek dēvēti par kuratoriem, tas nozīmē, ka ir apmēram tāpat kā centrālajā komitejā, kur bija kurators, kas uzraudzīja Latvijas Televīzijas darbu, un tā tas tagad ir padomē. Viens uzrauga televīziju, viens uzrauga radio un faktiski viens otra darbu neko daudz arī, cik es saprotu, ietekmēt nevar.

Sekojoši līdzīgi koncepcijām par nacionālo pasūtījumu, es saprotu, ka tas ir ļoti abstrakti. Abstraktas ir šīs koncepcijas. Tā kā man pašai ir ļoti daudz nācies izstrādāt dažādas koncepcijas gan citos jautājumos, koncepcija vien pati par sevi ļoti lielā mērā ir tikai tāds reizēm formāls pasākums. Es uzskatu, ka šis sabiedriskais pasūtījums tādā formā, kā tas pastāv – angļu valodā saka, ka tā ir *nanny state* forma – ka valsts zina labāk, ko sabiedrība vēlas. Es piekrītu Circones kundzei, ka ir nepieciešama sabiedrības iesaiste, lai tās intereses tiktu pārstāvētas arī sabiedriskajos medijos, lai mēs beidzot iegūtu sabiedriskus, nevis valsts medijus. Mans redzējums tomēr ir tāds, ka tad, kad beigsies darbs pie šī likuma, tomēr ir jāsāk strādāt pie likuma par sabiedrisko mediju vai sabiedriskajiem medijiem, kur jau pašā likumā ir iekļauta šī sabiedrības iesaiste, kas ir faktiski formalizēta, šie kritēriji. Šādai sistēmai ir vienkārši jābūt. Tā kā ir šī valde, kura... pašlaik to apstiprina Nacionālā radio un televīzijas padome Latvijas Radio un Latvijas Televīzijā. Manuprāt, tā ir diezgan absurda situācija. Es domāju, ka nevajadzētu paļauties uz to, ka žurnālisti, mediju vadītāji zina, kas ir sabiedrībā. Mēs tieši otrādi - pārāk maz zinām to, kas notiek mūsdienu sabiedrībā, kā tā mainās. Un pat reklāmdevēji mums ir lielu soli priekšā, jo viņi mēra arī, teiksim, savas sabiedrības grupas pēc citiem principiem, nekā mēs, teiksim, pēc vecuma grupām, pēc dzimuma, pēc izglītības. Šis mērījums ir pavisam citādāks. Arī šīs prasības, tās var pārklāties. Tai pašai sabiedrības grupai var interesēt gan viegla izklaide, gan ļoti nopietni kultūras raidījumi. Es uzskatu, ka sabiedriskais pasūtījums nav nepieciešams arī tāpēc, ka faktiski viss sabiedriskais medijs ir mūsu sabiedrības pasūtījums. Tas ļautu šo finansējumu izmantot elastīgāk, paļaujoties uz to, ka kalendārs mums visiem ir un mēs zinām gan par 4.maiju, gan arī par citiem svarīgiem notikumiem, bet tajā pašā laikā sabiedriskajiem medijiem ir iespējas elastīgāk reaģēt uz kādiem notikumiem, neskaitot šīs stundas, cik tiem ir piešķirtas vienam vai otram pasākumam, lai varētu elastīgāk reaģēt iekšpusē. Un vēl viens aspekts. Es uzskatu, ka ir jārunā arī par ietekmi. Mēs tomēr vēlamies sabiedrisko mediju nevis kā pašmērķi, bet arī kā mediju, kuram ir ietekme, un ietekme ir kvalitatīvam medijam. Kvalitatīvam dažādās izpausmēs. Ne tikai labas ziņas, kur būtu meklējami ne tikai labi kultūras raidījumi,

bet arī kvalitatīvi izvēlētas filmas pēc noteiktiem principiem. Piemēram, BBC ir tie, kas raida to raidījumu, ko mēs saucam par „Dejo ar zvaigzni”. BBC ir tas, kurš raida viņu valstī populārāko seriālu, un tas ir sabiedriskais medijs. Tāpēc mans konkrētais ierosinājums ir domāt jau tagad, kādi pamati tiks likti šim likumam par sabiedrisko mediju. Es uzskatu, ka mums ir absurda situācija, ka mums ir likums par Nacionālo operu, Nacionālo bibliotēku, bet ir arī likums par Nacionālās bibliotēkas celtniecību, bet tajā pašā laikā sabiedrisko mediju nozīme valstī faktiski ar to, ka tā tiek iekļauta vienā likumā un kas ir pēc politiskiem principiem ieceltu cilvēku pārraudzībā, tā strādā, manuprāt, ka mēs neesam to pelnījuši un mums ir iespējas strādāt arī pēc citiem principiem, un pēc tam, kad tiks izveidots šis likums, ir jāstrādā jau pēc šī jaunā principa, kur viss sabiedriskais medijs ir viens liels sabiedriskais pasūtījums. Paldies.

I.Circene

Paldies! Es izmantošu vadītāja iespējas ņemt pēdējā minūtē pēdējo vārdu un apkopot dažos teikumos, ko es redzu, ka viens no labiem piedāvājumiem ir universitāšu piedāvājums bez lielām naudām, ar studentu palīdzību veikt šādus pētījumus par to, ko sabiedrība vispār no mums vēlas. Varbūt, ka viens no iespējamajiem piedāvājumiem varētu būt, ka šajos pētījumos tas, kas parādās atkārtoti kā sabiedrībai nepieciešamas vēlmes pārsniedz 5% vai kādu citu skaitli, tad varbūt tas, par ko mums ir jārunā sabiedrības programmā, stratēģijā, nacionālajā piedāvājumā. Varbūt ir citi varianti.

Tas, par ko mēs varētu nākamajā reizē runāt, es domāju, ka viens no pašlaik būtiskākajiem jautājumiem ir saistīts ar apraidi un pieejamību sabiedrisko mediju pakalpojumiem, un tādēļ tā tēma varētu būt „elektronisko mediju tehnoloģiju attīstības virzieni un sabiedriskā medija pieejamība”. Un līdz ar to tas ir saistīts arī pašreiz ar šo pāreju no analogās uz digitālo apraidi, un es droši vien lūgtu, lai mums būtu īsi ziņojumi no Nacionālās radio un televīzijas padomes pārstāvi, kas par to ir līdzatbildīgs. Tad varētu būt *Lattelecom* pārstāvja ziņojums un Latvijas Valsts radio un televīzijas centra ziņojums. Un tad mēs varētu uz šīs bāzes un uz šī pamata arī runāt par to, kāda ir mūsu loma sabiedrībai nodrošināt informācijas pieejamību un kas par ko būtu attiecīgi atbildīgs. Vai jums ir citi priekšlikumi, iebildes? Plkst. rāda 11:45, mēs esam ļoti precīzi strādājuši. Paldies jums par konstruktīvu darbu.

Sēde slēgta plkst. 11:45